

Kahan

PŘÍBRAM

6 | **BILANCE INVESTIC
V ROCE 2020**
Jaké modernizace se povedly
v končícím roce

12 | **PROPOUŠTĚNÍ NEBUDE
MASIVNÍ**
Rozhovor s ředitelkou OHK
Příbram

27 | **VŠECHNY FIGURKY SE
MI PODOBAJÍ**
Příběh betlémáře
a numismatika Jána Chvalníka

**Už na startu roku vám
přejeme i dobrý finiš**

ZDRAVOTNÍ
POJIŠŤOVNA
MINISTERSTVA
VNITRA ČR

211

Veselé Vánoce,
šťastný nový rok
a ať je čas s námi stále
výhrou pro vaše zdraví.

www.211.cz

inzerce

Ryze česká rodinná realitní kancelář
30 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Pronájem obchodních prostor 36 m² v přízemí
komerčního domu v centru Příbrami, ul. Dlouhá.
ENB: G

Cena za přízemí: 9,5 tis. Kč/měsíc + služby

Prodej stavebního komerčního pozemku v Jincích
o výměře 16.285 m².

Cena: 5,49 mil. Kč

Pronájem kancelář v centru Příbrami, 68 m²,
1. patro. ENB: G.

Cena: 6,5 tis. Kč/měsíc + služby

Pronájem obchodu 78 m² v Rožmitále pod Třem-
šínem, Náměstí. ENB: G

Cena: 10 tis. Kč/měsíc + služby

**Svěťte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...**

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

Divadlo
A. Dvořáka Příbram

PŘEDPLATNÉ
2021
DUBEN-PROSINEC

v prodeji do **26. února 2021** v obchodním
oddělení Divadla A. Dvořáka Příbram

Tel.: 326 531 250

Za finanční podpory Středočeského kraje a MK ČR.

OBSAH ČÍSLA

- 4** PAMĚTNÍ DESKA JANA DRDY
SLAVNOSTNĚ ODHALENA
- 6** ANI BĚHEM COVIDOVÉHO ROKU
SE NEZASTAVILY INVESTICE
- 9** INFORMAČNÍ CENTRUM SE STĚHUJE
DO PRAŽSKÉ
- 10** SCHODEK ROZPOČTU BUDOU FINANCOVAT
PŘEBYTKY Z PŘEDCHOZÍCH LET
- 25** NOVÝ MANAŽER SPORTU BUDE PRACOVAT
S KLUBY I SE ŠKOLAMI
- 27** VŠECHNY FIGURKY SE MI PODOBAJÍ.
NEJRADĚJI DĚLÁM VOUSÁČE

JEDNADVACÍTKA V 21. STOLETÍ. JAKÁ BUDE?

Stojíce na prahu nového roku a třímající v rukou doposud nezchladlé vzpomínky na rok končící, přepadá nás nejedna svízelná myšlenka směřující k budoucnosti, k tomu, co nás v nejbližších měsících čeká. Přemýšlíme, jak jsme obstáli letos a zda obstojíme v příštím roce.

Dvacátý rok se s námi opravdu nemazlil. Kromě prvních tří měsíců a několika letních týdnů byly naše životy přehozeny těžkou pandemickou dekou, pod kterou bylo dusno a přes kterou nepronikalo takřka žádné světlo naděje. Po uši napěchování v problému, o který nikdo nestál a který si nikdo neobjednal, museli jsme se naučit žít trochu jinak.

S novým začátkem přicházejí nové naděje a nová očekávání. Ať už je výchozí situace jakákoliv, tak i ten největší škarohlíd a malíř čertů na zeď nezapře, že tam někde v dále poblíkáva světýlko naděje.

Německý spisovatel a básník Christian Morgenstern pronesl docela zajímavou větu: „*Pamatujme - stojíme na konci, jsme začátek.*“ Není to jen parafraze na známé rčení o konci jako novém počátku. Podstatné je ono zosobnění, vyjádření, že právě *my* jsme ten začátek. I přes vyšší moci, i přes naprosto neočekávatelné fenomény jsme to my, kdo v důsledku bude ovlivňovat, jaký ten nový začátek bude. A nikoliv pouze svými konkrétními činy, jež jsou samozřejmě nejdůležitější, ale také tím, jak konkrétní situace nebo život vnímáme. *Náš* pohled - optimistický, neutrální, pesimistický - *nás* někdy ovlivňuje mnohem více, než si uvědomujeme a než jsme si ochotni připustit.

Jsem přesvědčený, že vstupujeme do lepšího roku. Věřím, že jednadvacítka bude symbolem postupného návratu do normálu a že nám přinese lepší časy. Těším se na to, jak opět o kousek vylepšíme a zpříjemníme naše město, jak si znovu začneme užívat setkání a zábavu, jak budeme společně rozvíjet potenciál, který Příbram rozhodně má.

Přeji vám všem, milí Příbramané, aby pro vás byl nový rok lepším, než byl ten právě odcházející. Ať vás provází síla, naděje a samé dobré zprávy!

■ Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Nezasítovaný pozemek k prodeji	4
Nevšední advent	5
Příbram je na třetím místě v hodnocení zadávání tendrů	11
Firmy budou propouštět, ale ne masivně	12
Střední školy lákají nové studenty	14
Děti nezapomněly	16
Na Hrádečku bylo ohromně pozitivní společenství	17
Názvy ulic vysvětlují doplňkové tabulky	18
Popelnice podrazí o 48 korun ročně	19
Prodeji domu v ulici Čs. armády předcházelo hledání prostor pro nájemníky	20
I malý krok se počítá	21
Úspěch jako při zisku titulu	24
Fajmanovy skály a Klenky: Přírodní rezervace v Jižních Brdech	26
O jednom flašinetu čili kolovrátku	28
Co udělat pro svou psychiku v době covidu?	30

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 900 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožiková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešták. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 22. do 31. prosince 2020. Foto na titulní straně: Shutterstock.

KRÁTCE

Divadlo spustilo předprodej

V prosinci byl zahájen předprodej Divadla A. Dvořáka Příbram na další období. V pátek 5. března by se měl uskutečnit koncert skupiny Wohnout, který bude unplugged. Mimořádný předprodej na tuto akci už také běží.

Konzultace pouze elektronicky

Společnost Dementia I. O. V., která i v Příbrami bezplatně pomáhá pečujícím o osoby s Alzheimerovou nemocí nebo demencí, změnila formu konzultací. Vzhledem k trvajícím protiepidemickým opatřením zajišťuje své služby zdarma výhradně telefonicky, emailem nebo chatem. „Nadále však poskytujeme i osobní poradenství v režimu poradce - pečující,“ informovala koordinátorka pro Příbramsko Jitka Emlerová. Podrobnosti najdete na webu dementia.cz.

Jízdní řády beze změn

Odbor silničního hospodářství Městského úřadu Příbram oznámil, že v nových jízdních řádech pro městskou hromadnou dopravu nebyly realizovány žádné změny. K pravidelné aktualizaci jízdních řádů pro autobusy v Příbrami dochází vždy v polovině prosince daného roku.

Nezasíťovaný pozemek k prodeji

Příbram zveřejnila záměr prodat pozemek p.č. 3823 o výměře 9022 m² (orná půda) v katastrálním území Příbram, a to formou výběrového řízení - obálkovou metodou, kdy minimální výše podání činí 1000 korun za metr čtvereční. Jedná se o nezasíťovaný pozemek, který se podle územního plánu nachází v ploše smíšené obytné - bydlení městské (rozvojová lokalita U Hvězdárny). Pozemek je v současné době předmětem pachtovní smlouvy. Bližší podmínky výběrového řízení jsou zveřejněny na úřední desce Městského úřadu Příbram, případně je podá Odbor správy majetku na telefonu 318 402 339.

Pamětní deska Jana Drdy slavnostně odhalena

Na konci listopadu byla odhalena pamětní deska na rodném domě Jana Drdy. Příbramský spisovatel Jan Drda se narodil 4. dubna 1915 v nynější Žižkově ulici. V roce 2020 si tedy Příbram připomněla 105. výročí jeho narození a 28. listopadu uplynulo 50 let od jeho úmrtí. Slavnostní odhalení desky bylo naplánováno několikrát, ale s ohledem na protipandemická opatření také několikrát posunuto. Rozhovor s Petrem Drdou, synem Jana Drdy, jste si mohli přečíst v Kahanu 11/2020.

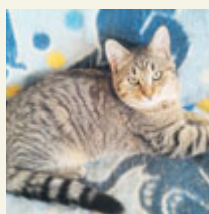

OSSZ přijme posudkového lékaře

Okresní správa sociálního zabezpečení Příbram přijme lékaře/lékařku v oddělení lékařské posudkové služby. Náplň práce tvoří: posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely sociálního zabezpečení, poskytnutí dávek a průkazu osoby se zdravotním postižením. Posudkový lékař posuzuje invaliditu a změny jejího stupně či stupeň závislosti fyzické osoby pro účely příspěvku na péči. Dále stanovuje, zda je osoba zdravotně znevýhodněna, nebo posuzuje pro účel řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením nebo pro účel přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Úspěšný uchazeč absolvoval nejméně šestileté prezenční studium, které obsahuje teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném lékařském magisterském studijním programu. Dále je členem České lékařské komory a získal specializovanou způsobilost v některém z oborů specializačního vzdělávání (svýjimkou: hygiena a epidemiologie, klinická biochemie, lékařská genetika, lékařská mikrobiologie, patologie a soudní lékařství). Uchazeč také dokládá, že absolvoval certifikovaný kurz pro posudkové lékařství zakončený atestací z posudkového lékařství nejpozději do tří let od zařazení na pracovní místo lékaře lékařské posudkové služby. Předpokládá se rovněž svéprávnost a bezúhonnost. Pracovní poměr je stanoven na dobu neurčitou a lze jej realizovat na zkrácený úvazek. Platové zařazení odpovídá 13. platové třídě podle nařízení vlády č. 341/2017 Sb., v platném znění. Zájemci mohou telefonovat na číslo 318 649 325 nebo 602 660 350.

Zvířata k adopci

KOČIČINY

Olinka: krásná, milá a přítulná mourinka s bílým límečkem. Je to odrostlé kotě, takže je velmi hravá a uvítala by kočičího partáka. Jeněkolikrát odčervěná, plně očkovaná a kastrována.

Více na tel. 603 877 924

SPOLEK PRO KOČKU

Inuška: tříměsíční kočička je krásně chlupatá. Přivezla ji městská policie. Je naočkovaná a čistotná.

Martička: asi tříměsíční mazlivá a hravá kočička. Naočkovaná a čistotná. Byla nalezena v lese.

Více na tel. 773 982 827

PSÍ ÚTULEK LAZEC

Samuel: asi tříletý kříženec labradora, 26. listopadu byl nalezen uvázaný u Erbenově ulici v Příbrami. Na krku měl stahovací obojek a červené navíjecí vodítko.

Matěj: 2-3letý kříženec teriéra. Byl nalezen uvázaný u jídelny v ulici K Podlesí. Zatím se velmi bojí, bude potřebovat více času k socializaci.

Více informací na utulekpribram.cz nebo tel. 777 705 616

Příbram představila plán zakázek pro rok 2021

Odbor práva a veřejných zakázek uspořádal druhé setkání *Meet the buyer*, tedy představení plánu investičních zakázek roku 2021. Setkání se s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci uskutečnilo online. K přenosu se přihlásilo dvanáct potenciálních dodavatelů. Představeny byly zakázky přesahující částku 500 000 korun. „Cíle tohoto projektu jsou dva. Firmy si při zájmu o realizaci jednotlivých zakázek mohou lépe rozvrhnout činnost následujícího roku a na druhé straně město si s předstihem zajišťuje zájem dodavatelů. Těší nás, že i přes zvolený online způsob byl mezi dodavateli o prezentaci zájem,“ uvedl starosta města Jan Konvalinka. V prezentaci, kterou je možné prostudovat na webových stránkách města pribram.eu, bylo představeno více než 50 projektů, jejichž realizace je naplánována na rok 2021 a první část roku 2022. Na webu města najdete také samotnou videoprezentaci. Potenciální zájemci mohli vyplnit dotazník, který zjišťoval jejich názory.

Měkká aréna v galerii

V polovině prosince otevřela Galerie Františka Drtikola novou stálou expozici Měkká aréna od Vojtěcha Rady. V několik metrů velké instalaci mohou návštěvníci zažívat umělecká díla ve virtuální realitě. Dvě díla ve VR vznikla na základě obrazů Daniela Vlčka a Josefa Bolfa. Rovněž se otevřela výstava pod názvy *The Next Song* a *Spannungsbogen*, která potrvá do 28. února. Jen několik dní po představení výstav však byla galerie opět uzavřena vlivem zpřísněných protipandemických opatření. Bližší informace najdete na webu galerie-drtikol.com.

Kulaté výročí

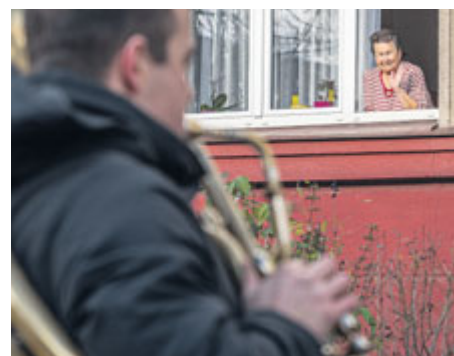
V polovině prosince si Příbram připomněla 120. výročí narození zdejší rodačky Hermíny Týrlové. Jako čtvrté dítě se 11. prosince 1900 narodila do chudé rodiny žijící na Březových Horách. Otec byl horník a ve volném čase vyřezával betlémy. O oba rodiče však přišla ještě v dětství. Později odešla do Zlína, kde stála u zrodu animovaného filmu a svou tvorbou výrazně ovlivnila jeho podobu. Při příležitosti kulatého výročí vytvořili žáci Základní umělecké školy na nám. T. G. Masaryka a Základní umělecké školy Jakuba Jana Ryby v Rožmitále pod Třemšínem filmový snímek. Zhlédnout jej můžete na webu youtu.be/nu7_OZNajV8.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Nevšední advent

Adventní období i Vánoce byly letos poznamenány pandemií. I tak v Příbrami proběhlo několik akcí – samozřejmě bez účasti veřejnosti a přenášeny online. Připomenout můžeme například vystoupení Ginevry, pouliční hudební happening Lovesong Orchestra nebo koncert kapely Wohnout ve strojovně dolu Vojtěch, kdy se současně křtila kniha *Památky Příbrami v obrazech* ve třetím rozšířeném vydání autora Josefa Velfla. V kostele sv. Jakuba vystoupila také Iva Bittová. Vánoční atmosféru ve městě podtrhovala vyzdobená náměstí a ulice.

■ Foto: město Příbram, Luboš Toman
 ■ Text: Stanislav D. Břeň

Ani během covidového roku se nezastavily investice

Navzdory pandemii po značnou část roku 2020 v Příbrami neustal stavební ruch. Na mnoha místech probíhaly modernizace a generální opravy. Přinášíme souhrn zajímavých investičních akcí a rekonstrukcí. Pokud není uvedeno jinak, byly realizovány nebo dokončeny v roce 2020. V příštím vydání představíme projekty pro rok 2021.

Junior čeká už jen na konec pandemie

Stavbu, kterou od začátku provázely komplikace, se podařilo v roce 2020 dokončit a uvést do provozu. Otevření hudebního klubu proběhlo 4. září, a s ohledem na koronavirovou pandemii se mohlo konat pouze několik akcí.

Cena za dokončení: 5 890 000 korun

Revitalizace zóny Cíl je v cíli

Kompletní výměna inženýrských sítí, výměna povrchů, výsadba stromů (automatická závlaha) a osvětlení - to jsou hlavní součásti revitalizace Cíle.

Cena: 13 389 000 korun

Cesta i sítě pro Orlov-Hájetinu

V tomto případě jde o napravení nedodělaného díla z minulých let. Projekt zahrnoval nový vodovod a kanalizace (včetně dešťové) a veřejné osvětlení. Nově byl položen asfaltový povrch.

Cena: 15 960 000 korun

Nový zážitek v divadle

Kompletní rekonstrukce hlediště včetně změny sklonu, výměna sedadel (šest míst určených pro imobilní diváky), indukční smyčka pro nedoslýchavé, nový koberec, osvětlení, výmalba, opona, repase vnitřních dveří. Příprava nového hlediště probíhala ve spolupráci s Národním památkovým ústavem.

Cena: 10 946 000 korun

Ke kulturnímu domu bez bariér

Projekt bezbariérové trasy u kulturního domu navazuje na výstavbu výtahu v roce 2019. Před pokládkou nových povrchů v Tylově ulici došlo k výměně vodovodních a kanalizačních sítí.

Cena: 2 293 000 korun

Horymírova ulice v novém

V této ulici provedli dělníci kompletní rekonstrukci. Byly vyměněny inženýrské a vodohospodářské sítě a položeny nové povrchy.

Cena: 3 875 000 korun

Trailový park před dokončením

Projekt Drkoláč vyhrál participativní rozpočet v roce 2019. Trail lesem realizovali zadavatelé svépomocí, nyní se pracuje na zhotovení pump-tracku a altánu včetně laviček a košů v prostoru pod lesem a s výhledem na Bohutín.

Dokončení na přelomu 2020 a 2021 podle povětrnostních podmínek, cena: 540 000 korun

Zázemí pro děti na Nové Hospodě

Ve spolupráci s osadním výborem na Nové Hospodě bylo postaveno nové dětské hřiště, na kterém je umístěno šest herních prvků.

Cena: 241 000 korun

Novinka pro děti v Brodě

Ve spolupráci se zdejší osadním výborem bylo vybudováno dětské hřiště v Brodě.

Cena: 241 000 korun

Optická síť a obnovené chodníky u Zámečku-Ernestina

Předmětem realizace je propojení jednotlivých budov městského úřadu optickými kabely. Součástí je také úprava chodníků v okolí Zámečku-Ernestina, kde je pokládána žulová dlažba.

Dokončení v lednu 2021, cena: 3 678 000 korun

Nejdříve stoka, potom vstup na Novák

Stavba řeší zkapacitnění stávající kanalizační stoky. Na tuto stavbu bude navazovat úprava vstupu do rekreačního areálu Nový rybník.

Realizace zahájena na podzim 2020, zatím proinvestováno: 2 884 000 korun

Vodojem Husa po kompletní rekonstrukci

Předmětem díla je rozsáhlá komplexní oprava vodojemu, která zahrnuje především rekonstrukci střechy, sanační práce, odvětrání, zateplení objektu, zhotovení venkovních omítek, opravy venkovního schodiště, oplocení a provedení venkovních úprav.

Realizace zahájena v roce 2020, prozatím proinvestováno: 5 648 000 korun

ROZVOJ MĚSTA

Zasouvací sloupky s úvodním problémem

Dva sloupky jsou umístěny v Pražské ulici. Vlivem vedení inženýrských sítí nemohly být sloupky uloženy v ose komunikace. Doplněny jsou prozatímními květináči, které budou vyměněny za nové. Po instalaci došlo k chybě softwaru, která byla odstraněna.

Cena: 993 000 korun

„Dobráci“ pod novou střechou

Rekonstrukce zbrojnice Sboru dobrovolných hasičů na Březových Horách zahrnuje opravu střechy, půdní vestavbu se dvěma pokoji a sociálním zázemím, vybudování nového schodiště. Osazen byl nový plynový kotel.

Dokončení v lednu 2021, cena: 2 300 000 korun

Sociální zařízení pro školáky

Kompletní rekonstrukce toalet (chlapci i děvčata) na celém prvním i druhém stupni se uskutečnila v ZŠ Školní. V ZŠ 28. října byly opraveny chlapecké toalety a zřízeny toalety pro invalidy.

Cena: 10 767 000 korun (ZŠ Školní), 2 261 000 korun (ZŠ 28. října)

Zcela nové povrchy silnic a chodníků

V několika ulicích se uskutečnila kompletní výměna povrchů chodníků. Jde především o ulice Pahorková, Josefa Bartoše, Osvobození, Šachetní a Drkolnovská.

Cena celkem: 2 490 000 korun

Pro lepší informace o dopravě

U II. polikliniky byly instalovány dva odjezdové panely typu LED. Další dvě elektronické tabule má město zasmluvněny a řeší jejich umístění. Informační panel v Jiráskových sadech zřejmě nebude instalován z důvodu výhrad památkářů.

Cena za dva instalované panely: 426 000 korun

Březohorská škola zastřešena

Na střechě základní školy na Březových Horách, která sídlí v Prokopské ulici, řemeslníci vyměnili střešní krytinu.

Cena 4 278 000 korun

Informační centrum se stěhuje do Pražské

Přesun „íčka“ zahrnoval rekonstrukci volného objektu v Pražské ulici. Stavební práce jsou hotovy, po dokončení všech „kosmetických“ úprav bude do prostoru přestěhováno informační centrum města Příbram.

**Dokončení na přelomu 2020 a 2021,
cena: 1 200 000 korun**

Pro čistější vodu na Nováku

Na Novém rybníku bylo vytvořeno litorální pásmo. Společně s další již realizovanou investicí do úprav kalníku by mělo zajistit lepší kvalitu vody. Litorální pásmo bylo navíc doplněno naučnými informačními panely.

Cena: 2 300 000 korun

Za hobity na Nový rybník

Další rozšíření zábavy pro malé děti přišlo na Novém rybníku, a to formou hobitích vesniček.

Cena: 520 000 korun

S novou rolbou na zimáku

Na zimním stadionu vzniklo nově občerstvení a je zde v provozu nová rolba.

Nákup nové rolby: 1 400 000 korun

Plavecký bazén s dílčími úpravami

Oprava podlahy velkého a malého bazénu, střechy, vzduchotechniky či nové plavecké dráhy a nové občerstvení ve sportovní hale. V dalších letech aquapark čeká kompletní rekonstrukce, která je nyní v přípravě.

**Cena: 950 000 korun (podlahy bazénů),
120 000 korun (plavecké dráhy),
300 000 korun (občerstvení ve sportovní hale a zimním stadionu)**

Nová místa pro auta i kontejnery

V roce 2020 se pokračovalo v budování jednotlivých parkovacích míst: ulice Sportovní - 14 míst, Krylova u Asie - devět míst, Okružní - 15 míst, Kutnohorská - 10 míst, Kremnická - tři místa, ISŠ Zátíší - pět míst. Nová kontejnerová místa vznikla v ulicích Narysovská, Bratří Čapků (velký kontejner), Poštovní, Čechovská (Poliklinika Ravak).

Cena: 1 210 000 korun

Další významné investice

- **6 279 000 korun:** Výstavba automatické tlakové stanice a vodovodního řádu v Orlově
- **5 854 000 korun:** Rekonstrukce bytů v DPS v Hradební ulici
- **5 500 000 korun:** Rekonstrukce budovy DPS v Hradební ulici
- **4 134 000 korun:** Výtah v DPS v Průběžné ulici
- **2 200 000 korun:** Audiovizuální technologie v Junior klubu
- **2 086 000 korun:** Kotelna v budově ISŠ HPOS
- **1 852 000 korun:** Kotelna v budově SZŠ
- **1 720 000 korun:** Kotelna v budově Waldorfské školy
- **1 429 000 korun:** Část nové silnice v Dělostřelecké ulici
- **1 117 000 korun:** Oprava kotelny v DPS v Příbrami VI-Březových Horách
- **898 000 korun:** Veřejné osvětlení, lavičky a odpadkové koše ve Svatohorské aleji (částečně financováno z projektu participativního rozpočtu)
- **640 000 korun:** Přístupový chodník k železniční zastávce na sídlišti
- **585 000 korun:** Výměna vodoměrů v městských bytech
- **426 000 korun:** Náhradní energetický zdroj k evakuačnímu výtahu v DPS Brodská 102 (akce bude pokračovat v roce 2021)
- **465 000 korun:** Vestavba sociálního zařízení v nebytovém prostoru v Příbrami I, nám. T. G. Masaryka 100
- **435 000 korun:** Oprava nebytového prostoru v Příbrami VIII, Čechovská 112
- **319 000 korun:** Zpevnění plochy pod místem pro uložení tuhého komunálního odpadu v Kozičíně
- **120 000 korun:** Dokončení lanového parku na Novém rybníku
- **60 000 korun:** Vybudování přístupu do vody pro imobilní osoby na Novém rybníku

■ **Zpracovali:**

Eva Švehlová, Stanislav D. Břeň

■ **Foto:** Eva Švehlová, Miroslava Poláková

Schodek rozpočtu budou financovat přebytky z předchozích let

Příbramští zastupitelé většinou schválili návrh městského rozpočtu pro rok 2021. Rozpočet je koncipovaný jako schodkový s tím, že rozdíl příjmů a výdajů bude financován z přebytku minulých let.

Jakým směrem se budou ubírat finance města?

Foto: Stanislav D. Břeň

Závěr roku pravidelně patří schvalování rozpočtu pro následujících dvanáct měsíců. O rozvrhu financí pro rok 2021 rozhodovali zastupitelé na svém jednání v pondělí 7. prosince. Rozpočet byl schválen jako schodkový s tím, že předpoklad na straně příjmů je 856 milionů korun a na straně výdajů je navržena suma 1,053 miliardy korun. Rozdíl bude financován z přebytků minulých let. Debata probíhala nejen na téma samotného rozpočtu, ale i takzvaného rozpočtového výhledu do roku 2025. „Jsem rád, že zastupitelé schválili rozpočtový výhled do roku 2025 i rozpočet na rok 2021. Velmi mě těší, že se k rozpočtu vedla diskuze a zastupitelé přišli s několika změnami, které jsme na základě hlasování mohli v rozpočtu ihned zohlednit,“ řekl ekonom a místostarosta Martin Buršík, který za město návrh obhajoval.

NEAKCEPTOVATELNÉ SNÍŽENÍ DOTACÍ

O jaké sféry se zastupitelé nejvíce zajímali? Václav Švenda upozornil na nedostatek financí pro dotační titul Kultura. „Velmi se snížila částka na kulturu, předtím to bylo 1,6 milionu korun, nyní je to milion. Navrhují úpravu na 1,4 milionu korun, přiměřeně se mohou snížit rezervy starosty a místostarosty,“ uvedl zastupitel. Návrh byl schválen s tím, že z rozpočtové rezervy starosty bylo odčerpáno 200 000 korun, z rezerv místostarostů pak dvakrát 100 000 korun.

Rozpočet Příbrami pro rok 2021

Příjmy: 855 732 949 korun
Výdaje: 1 053 445 136 korun
Schodek: 197 712 367 korun
Kapitálové výdaje: 259 607 970 korun

Zastupitel František Hauser upozornil na nesoulad mezi financemi, které jsou každoročně vynakládány na vrcholový sport a na sociální oblast. A to zejména v kontextu současné koronavirové krize, kdy se škrtá v mnoha rozpočtech. „Když sledujete sdělovací prostředky, všude jsou adventní koncerty a lidé prosí, aby dostali peníze pro postižené, vozíčkáře...“, řekl zastupitel František Hauser. A dodal: „Byl bych radší, aby s kasičkou chodili vrcholoví sportovci. Ne aby chodili žebrotou staří lidé a postižení vozíčkáři. Požádal bych radu města, aby se zabývala tím, že jako sociální komise bychom chtěli zvednout dotaci ze dvou milionů na dva a půl milionu.“ Podle předkladatele tohoto návrhu bylo cílem snížit dotaci právě pro vrcholový sport v Příbrami a tyto finance přesunout do sociální oblasti. Nakonec však zastupitelé rozhodli tak, že návrh prošel jen díky celkovému zvýšení schodku rozpočtu.

Zastupitelka a radní Renáta Vesecká navrhla růst příspěvku pro činnost sportovních organizací o 600 000 korun. Neprofesionální sportovní organizace v Příbrami se většinou starají také o sportovní vyžití dětí a mládeže, jež nemají ambice provozovat sport na vrcholové úrovni.

Jarmila Potůčková navrhla, aby nedocházelo podle jejích slov – k tak razantnímu snížení příspěvku pro dotační titul, jenž se věnuje životnímu prostředí. Částka 100 000 korun byla nakonec „ušetřena“ na kapitole Zahraniční styky s ohledem na to, že i v roce 2021 lze očekávat omezené možnosti cestování, například do partnerských měst.

Se svým návrhem naopak neuspěl Miroslav Peterka, který navrhoval navýšení prostředků pro vrcholový sport na stejnou částku jako v minulých letech. Zastupitel Vladimír Král mu v rozpravě vytkl, že je ve střetu zájmů, když lobu-

je za vrcholový sport a současně je předsedou příbramského volejbalového oddílu, jenž také čerpá finanční prostředky z městského rozpočtu. Miroslav Peterka následně uznal střet zájmů, ale zároveň oponoval, že svým příspěvkem nelobuje pouze za „svůj“ volejbal, ale také za fotbal a hokej. Do debaty o vrcholovém sportu se zapojil i zastupitel a radní Jiří Holý, který upozornil na to, že dotace pro vrcholový sport se může zdát vysoká, ale že nově byl do této kategorie zařazen příbramský hokejový klub, a je tak nutné počítat s příspěvkem i pro tuto organizaci.

FINANČNÍ VÝBOR BUDE MÍT NOVÉHO PŘEDSEDU

V rámci jednání o rozpočtu představil Marek Školoud stanovisko finančního výboru a následně podal rezignaci na funkci předsedy a člena finančního výboru. Vzhledem k tomu, že tento výbor je zřizován ze zákona a musí dále plnit svou funkci, bude se jednáním o novém obsazení muset zabývat rada i zastupitelstvo. Marek Školoud informoval zastupitelstvo o z jeho pohledu nedostatečné komunikaci ze strany vedení města. Podle něj jediným důvodem pro přeočlenění tohoto orgánu na jaře 2020 bylo z finančního výboru „vytlačit pana Dvořáka“, který je kritikem a glosátorem ekonomických záměrů města. „Na finanční záležitosti budu nadále dohlížet z pozice opozičního zastupitele města,“ dodal Marek Školoud.

Debata se vedla také o střednědobém rozpočtu do roku 2025, který město musí připravovat ze zákona. Někteří zastupitelé upozorňovali na to, že výhled je v určitých parametrech nerealistický, ale zároveň uváděli, že příjmy města jsou navrženy konzervativně. Místostarosta města Martin Buršík ve své úvodní řeči podotkl, že se nacházíme v období, kdy je obtížné cokoliv predikovat v řádu týdnů, natož let. Rovněž zmínil, že i předchozí rozpočtové výhledy pro „klidnější doby“ se ve výsledku značně odchýlovaly od skutečného stavu.

Střednědobý výhled může občanům mj. dávat základní představu o tom, co chce město realizovat v následujících letech. V tomto směru jsou prioritou například stavba Domova seniorů v Žežické ulici, rekonstrukce ulice Gen. Kholla, která přinese zvýšení počtu nových parkovacích míst, nebo revitalizace Čekalíkovského rybníka. Počítá se také s investicemi do vodohospodářského majetku, což předpokládá vybudování kanalizace v Lazci nebo zkapacitnění čistírny odpadních vod (tomuto tématu se Kahan věnoval v číslech 10/2020 a 11/2020).

■ Stanislav D. Břeň

Příbram je na třetím místě v hodnocení zadávání tendrů

Zindex je hodnocení dobré praxe zadavatelů veřejných zakázek, které provádí zapsaný spolek Econlab při Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy. Město Příbram mezi 222 hodnocenými obsadilo celorepublikové třetí místo, první ve Středočeském kraji.

Na podzim roku 2014 byly poprvé zveřejněny výsledky Zindex, na kterých pracuje tým ekonomů a programátorů ve spolku Econlab při Univerzitě Karlově, na jejímž výzkumu se zakládá. Zindex pomocí reálných dat měří, jak konkrétní úřad postupoval transparentně, hospodárně a zda mu nevznikala ekonomická rizika. Zindex porovnává jednotlivé zadavatele a poskytuje jim zpětnou vazbu – kde se jim daří a kde mají rezervy. Nízký Zindex neznamena korupci ani porušení zákona. Spíše měří, zda zadavatel postupuje v souladu

s dobrou praxí s doporučeními pro hospodárné zadávání podle Ministerstva pro místní rozvoj, Evropské komise či jiných expertních organizací.

Na začátku prosince byly zveřejněny výsledky hodnocení za období od ledna 2017 do června 2020. Mezi hodnocenými bylo 13 krajů, 35 velkých a 222 malých měst. Rozdělení na velká a malá města neprobíhá podle počtu obyvatel, ale na základě počtu zakázek s výdaji alespoň 300 milionů korun. Příbram se tak za uvedené období zařadila mezi malá města, mezi

kterými v hodnocení obsadila třetí místo, první pak mezi středočeskými městy.

První místo ve zmíněné kategorii obsadil Žďár nad Sázavou a druhé Chomutov. Kompletní výsledky jsou k nahlédnutí na webu zindex.cz

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Když je odpovědnost zadávání zakázek prioritou

Město Příbram se stalo jedním ze zakládajících členů Platformy odpovědného veřejného zadávání, která má vést k maximální efektivitě i férovosti při zadávání veřejných zakázek.

Nepřerušit odpovědné veřejné zadávání. To je cíl platformy, ke které se město nově hlásí.

Ilustrační foto: Stanislav D. Břeň

Příbram se snaží dlouhodobě sledovat a v praxi uplatňovat moderní přístupy k zadávání veřejných zakázek a být transparentním zadavatelem. Jednou z oblastí, která k tomuto skýtá velký potenciál, je odpovědné veřejné zadávání. Jedná se o hledání témat odpovědnosti v širokém kontextu, jako jsou podpora zaměstnanosti, podpora malých a středních podniků, nastavení férových podmínek v dodavatelském řetězci, podpora důstojných pracovních podmínek, etické nakupování, podpora vzdělávání a odborných praxí či hledání ekologicky šetrných řešení a příležitosti pro oběhové hospodářství. V únoru 2020 jsme jako

první středně velké město v ČR uspořádali setkání s dodavateli nad plánem investičních akcí. V závěru jsme požádali dodavatele o vyplnění krátkého dotazníku. Z odpovědí jsme zjistili, že většina dodavatelů tématu odpovědného zadávání vnímá jako klíčová a potenciál k rozvoji sdílí.

Když jsme se v jarních měsících dozvěděli o zakládání Platformy odpovědného veřejného zadávání, bylo přihlášení k členství dalším logickým krokem v nastaveném směru. Platforma odpovědného veřejného zadávání je volné a neformální sdružení subjektů, které se hlásí ke strategickému přístupu ve veřejném naku-

pování a ve své praxi implementují odpovědné veřejné zadávání.

Členové platformy získávají odborné zázemí, zejména metodiky, odborné materiály a vzdělávání. Klíčovou součástí je sdílení dobré praxe a setkávání s ostatními členy a odborníky v oboru odpovědného veřejného zadávání. Za tímto účelem platforma organizuje různá společná setkání v podobě seminářů, konferencí nebo diskusních fór. Členové platformy se snaží o kontinuální zlepšování praxe odpovědného veřejného zadávání a sdílejí příklady z jejich praxe s ostatními členy.

Omezené rozpočtové možnosti samosprávy, zejména v dnešní době, a cíl opětovného nastartování ekonomické prosperity a podpory lidí v obtížných socioekonomických podmínkách nás vede k ještě většímu důrazu na získání nejvyšší možné hodnoty za vynaložené prostředky městského rozpočtu. Každá koruna z rozpočtu by měla přinést maximální hodnotu pro společnost, ekonomiku i životní prostředí.

Platforma je organizována a provozována týmem projektu „Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek“, který je realizován Ministerstvem práce a sociálních věcí. Aktuální kontakty jsou uvedeny na webu sozv.cz.

■ **Radka Škubalová**
Městský úřad Příbram

Firmy budou propouštět, ale ne masivně

Vyhlášení druhého nouzového stavu v roce 2020 má drtivý dopad zejména na živnostníky ve službách, ale i některé výrobní firmy. „Koronavirový stav v ekonomice bych přirovnala ke kómatu, kdy živnostníci a firmy sice dýchají, ale nežijí plnohodnotným životem,“ říká Irena Karpíšková, ředitelka Okresní hospodářské komory Příbram.

Irena Karpíšková, ředitelka OHK Příbram

JAK PODNIKATELÉ VNÍMAJÍ NASTALOU SITUACI SPOJENOU S OMEZUJÍCÍMI NAŘÍZENÍMI VLÁDY?

Situace ohledně covidu a následná restriktivní opatření vlády zasáhla každou firmu a podnikatele, neboť všichni se museli podřídit nastalé situaci, se kterou jsme se setkali poprvé v životě. Počáteční nařízení byla chaotická a nepřehledná a každá firma zoufale očekávala nějakou pomoc od státu. Kompenzace však přicházely s velkým zpožděním. Po počátečním chaosu se situace trochu zklidnila a v současné chvíli jsou dvě skupiny firem. První, spíše větší výrobní podniky, se rychle zorientovala a nijak zvlášť to neohrožilo chod a zakázky. Druhá skupina, spíše živnostenský segment, je omezoována i nadále.

KTERÉ OBORY JSOU NEJVÍCE POZNAMENÁNY?

V Příbrami a okolí jsou nejvíce zasaženy obory obchodu a služeb, které musely své provozovny uzavřít úplně, nebo byly výrazně omezeny. To jsou restaurace, hotely a penziony, malé obchody, kadeřnictví a provozovny podobných služeb. Výrazně trpí i kultura, sport, cestovní kanceláře a mnoho dalších oborů.

Pokud tato agonie nebude pokračovat i v prvním pololetí 2021, mají tyto obory šanci se zotavit rychleji než obory navázané na realizaci investic a projektů. V tomto případě totiž došlo k velkému zpoždění při přípravě projekční dokumentace a schvalování investic.

JAK VLASTNĚ FUNGOVALA A FUNGUJE OHK V PRŮBĚHU KORONAKRIZE?

Hospodářská komora ČR po celou dobu nouzového stavu prosazovala vůči vládě nároky podnikatelů na základě požadavků jednotlivých regionálních nebo krajských komor i samotných podnikatelů. Pořádala tiskové konference, denní výstupy v podobě tiskových zpráv, vydávala příručky a uvedla v život projekty pro pomoc firmám. Byla i v soustavném kontaktu s příslušnými odbornými útvary ministerstev a orgány Poslanecké sněmovny a Senátu v souvislosti s návrhy zákonů předkládanými v režimu legislativní nouze.

A KONKRÉTNĚ PŘÍBRAMSKÁ KOMORA?

Od počátku nouzového stavu do 3. května 2020 jsme pracovali v omezeném provozu, abychom uspokojili požadavky zvláště exportérů a stálých klientů Czech Pointu. Elektronicky jsme řešili dotazy a požadavky firem a předávali podněty na Hospodářskou komoru ČR. Několik celospolečensky důležitých podnětů se dostalo i na jednání Národní ekonomické rady vlády a po vznesení požadavků byly vidět kladné výstupy. Od 4. května 2020 měla OHK již plný provoz pro podnikatele i veřejnost, ale bez přístupu do vnitřních prostor úřadu. Na pracoviště Czech

SOUHLASÍTE S PODPŮRNÝMI PROGRAMY VLÁDY? NEUDRŽUJÍ VEDLE PERSPEKTIVNÍCH FIREM TAKÉ ŽIVOTA NESCHOPNÉ PODNIKY?

Programy byly a jsou velmi důležité hlavně pro udržení klíčových pracovníků. To, že některé slabé firmy mohou díky dotacím přežít, je realita. Skutečný stav ukáže rychle čas, ale v této situaci není možné rozlišovat, komu dotaci přidělit a komu nikoliv. V první fázi programy přicházely s velkým zpožděním a řada jich byla nekonceptních. Od některých podnikatelů zaznívá, že v mnoha případech je zneužívána podpora ze strany zaměstnanců, kteří pak chybějí v pracovním procesu. Pravdou je, že programy je uměle udržována příliš nízká nezaměstnanost, která se může výrazněji projevit po jejich ukončení.

PŘINESE KRIZE TRVALÝ TLAK NA DIGITALIZACI NEBO PRÁCI NA DÁLKU?

Digitalizace je směr, který se v koronakrizi rozvíjí nevídaným tempem. Ve firmách běží již dávno před covidem-19, ale současné dění zrychlilo přechod řízení a firemní komunikace do onlinu. Pokud to dovolí charakter práce a obor podnikání, mnoho podniků u této formy práce zůstane. Zcela jistě to však nelze využít ve výrobních odvětvích. Jako příklad mohou uvést ZAT, který má pracoviště v Plzni a Příbrami. V Plzni působí asi 100 vývojářů a projektantů, kteří pracují většinou z domova. V Příbrami technici rovněž pracují z domova, a to z důvodu ochrany pracovníků výroby, neboť ta trvale běží ve dvou směnech. Takže vždy záleží na charakteru oboru podnikání, organizaci a efektivitě práce na jednotlivých pracovištích.

BUDOU PŘÍBRAMSKÉ PODNIKY MASIVNĚJI PROPOUŠTĚT?

Po skončení programů budou firmy propouštět, ale určitě ne v masovém měřítku. Myslím, že propustit schopného, kvalifikovaného, pracovitěho a loajálního zaměstnance udělá každá firma až úplně naposledy. Tito lidé ve většině profesí na trhu nejsou. Podle informací z Úřadu práce došlo k masivnějšímu propouštění na Příbramsku pouze v jednotlivých případech. Za listopad 2020 byla nezaměstnanost na Příbramsku 3,4 procenta a nabídka volných míst stále převyšuje počet nezaměstnaných. V tomto čísle jsou přitom započítána i místa pro cizince, kteří teď na trhu práce chybějí. Na podzim se na úřadě také registrují sezonní pracovníci, kteří toto číslo navyšují každoročně. Z aktuálního průzkumu komory ale vyplynulo, že většina firem nebude vyplácet 13. platy ani mimořádné odměny.

KTERÉ OBORY V PŘÍBRAMI NEBO OKOLÍ STÁLE HLEDÁJÍ NOVÉ PRACOVNÍKY?

To je stejné jako před krizí. Jsou to technické obory a scházejí lidé do výroby či skladovičtí. Kvalitních zaměstnanců je velký nedostatek.

Příjmy malých provozoven padaly v průměru o 80 procent.

”

Pointu i certifikačních služeb byly instalovány skleněné přepážky.

V podzimní vlně nouzového stavu jsme pracovali obdobně jako na jaře. Klienti chodili na úřad při dodržení bezpečnostních opatření. Nadále pomáháme řešit požadavky a dotazy firem na odborné úrovni za bezplatné spolupráce renomovaných advokátních kanceláří a poradenských společností. Komora dávala podněty a vyjadřovala se ke všem podpůrným opatřením vlády a informovala své členy ohledně aktuálních kroků vlády i navrhovaných opatření v podobě všech programů Covid a Antivirus.

Irena Karpíšková

Okresní hospodářská komora Příbram vznikla v roce 1993. Irena Karpíšková v ní pracuje od roku 1995. V roce 2003 převzala řízení této organizace, která sdružuje přibližně dvě stovky podnikatelů z Příbrami a okolí.

tek. V průběhu léta se na mě obracela řada firem, že zoufale shánějí zaměstnance a jestli nevím o firmách, jež propouštějí, že by o ně měly okamžitě zájem.

DŮLEŽITOU SLOŽKOU PODNIKÁNÍ JSOU INVESTICE. ŽIVNOSTNÍCI I NĚKTERÉ SPOLEČNOSTI MUSELI VYUŽÍT ZDROJE URČENÉ PRO INVESTICE NA ZÁCHRANU PODNIKÁNÍ. BUDE TO DO BUDOUČNA PŘEDSTAVOVAT VELKÝ PROBLÉM?

Koronavirový stav v ekonomice bych přirovnala ke kómatu, kdy živnostníci a firmy sice dýchají, ale nežijí plnohodnotným životem a nemohou vytvářet hodnoty potřebné k udržení podnikání. Náklady jako pronájmy, energie, platby sociálního a zdravotního pojištění však běží dál. Pravdou je, že většina firem využila na záchranu zaměstnanosti ve firmách programy Antivirus, které byly velkou pomocí, ale otázkou je, co se stane po jejich ukončení.

Živnostníci jsou skupinou, která je na okraji zájmu vládní pomoci. Zatímco zaměstnanec je ze strany státu chráněn, OSVČ mohl čerpat jen kompenzační bonus, který nestačí jak pro naplnění nutných nákladů pro udržení firmy, tak minimálních osobních životních potřeb. Snad projde možnost využití souběhu obou podpor, jak pro samotného živnostníka, tak čerpání antiviru pro jeho zaměstnance, což by byl příklad vítězství zdravého rozumu. Nezapomeňme na fakt, že malé provozovny byly uzavřeny nebo omezeny do té míry, že příjmy padaly v průměru o 80 procent.

Co se týče investic, situace se liší podle odvětví i firem. Záleží na tom, jak si společnost stála v minulých letech a zda s investicemi do budoucna počítala. Omezení investiční aktivity nastane a hlavní otázkou zůstává, jak dlouho ještě budeme žít ve zmíněném kómatu. V této souvislosti bych zmínila CVP Galvaniku, která v roce 2020 zahájila obrovskou investici a věří, že tento těžký stav jednou skončí a investice se ukáže jako velká výhoda. Vedení firmy se drží rčení, že neinvestovat znamená vyhlížet konec.

Z NĚKTERÝCH TRADIČNÍCH OBCHODNÍCH ZÓN MIZÍ ŽIVNOSTNÍCI, KTERÍ NEDOKÁŽÍ KONKUROVAT E-SHOPŮM NEBO ŘETĚZCŮM NA OKRAJI MĚST. LZE S TÍM NĚCO DĚLAT, NEBO SE JEDNÁ O „EVOLUČNÍ“ A TĚŽKO ZASTAVITELNOU PROMĚNU?

To, že z tradičních zón mizí malé obchůdky a živnostníci, je bohužel naprostá pravda. Děje se to řadu let a je to fenomén mnoha měst v Česku i Evropě. V turisticky atraktivních oblastech to zachraňuje velké množství kavárniček a restaurací, které jsou obleženy turisty, ale v našich podmínkách je to o něco složitější. Výhodu mají takzvaná studentská města, kde život utváří

velká skupina mladých lidí. V zahraničních městech, kde funguje turistický ruch, se kromě kaváren užívají například obchody s tradičními regionálními produkty nebo specializované obchody, což by mohlo být východisko i pro nás.

V příbramské hospodářské komoře působím 25 let a pamatuji začátky řetězců. Komora se tehdy stavěla na stranu malých živnostníků v tom směru, aby se v Příbrami nedávala zelená dalším obchodním řetězcům. Je to však doba a vývoj, který si žádá komfort nakupování ve velkých centrech. Vše je otázka nabídky a poptávky. E-shopy představují další vývojovou fázi a trend, který ještě podpořila koronavirová krize. V nouzovém stavu si lidé zvykli na pohodlné nakupování přes internet. Zásadním způsobem se zvedly tržby e-shopů a zřejmě jde o „evoluční“, těžko zastavitelnou proměnu. Menší prodejci se budou muset přizpůsobit. Otázkou je, jak dalece budou moci v cenové politice konkurovat silným zahraničním firmám. Podobnou proměnu je však možné vidět i v jiných oblastech života, například ve sportu nebo kultuře.

PROČ PŘÍBRAM NEDOKÁŽE PŘILÁKAT VĚTŠÍ INVESTORY, KTERÍ I V ŠIRŠÍM OKOLÍ PRAHY ZOUFALE HLEDÁJÍ PROSTORY PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ?

Nevím přesně, jaký je současný zájem investorů, jelikož se obracejí spíše na město, a ne na komoru. Před zhruba 20 lety, kdy v Příbrami fungovala pobočka Regionální rozvojové agentury, byl zájem zahraničních investorů obrovský. Žádné z předchozích vedení radnice asi nedokázalo nabídnout takové podmínky, aby zde společnosti budovaly své provozy. Většina zahraničních firem vystavěla továrny v blízkosti hlavních dopravních tahů, například v okolí Žebráku. Spoustu nových podniků vyrostlo i v blízkosti hranic s Rakouskem na jihu Čech, což je z hlediska dopravní dostupnosti pocho-pitelné.

Příbram nemá v nabídce dostatek pozemků v průmyslových zónách, a to bude zřejmě jeden z hlavních důvodů, proč nepřicházejí noví zahraniční investoři, pominu-li špatnou dopravní dostupnost na plzeňskou dálnici.

Faktem také je, že aktuálně je nezaměstnanost na Příbramsku na tak nízké úrovni, že by nové firmy jen těžko hledaly zaměstnance. Vysávaly by pracovní sílu stávajícím zaměstnavatelům, a tak je otázkou, zda potřebujeme stále nové továrny na zelené louce.

MNOHO LIDÍ JEZDÍ ZA PRACÍ DO HLAVNÍHO MĚSTA. DŮVODEM JE ČASTO NÍZKÁ ÚROVEŇ MEZD V PŘÍBRAMI. ŠETŘÍ PŘÍBRAMŠTÍ PODNIKATELÉ NA SVÝCH ZAMĚSTNANCÍCH?

Nemyslím si, že příbramské společnosti šetří na svých zaměstnancích. Nemáme sice zpracovaný průzkum v regionu, ale mzdy meziročně rostou v každé firmě. Už z toho důvodu, že společnosti se snaží udržet zaměstnance, jelikož kvalitních pracovních sil se pořád nedostává. Poslední léta roste tlak na zvyšování mezd ze strany vlády i odborů. Pravidelné navyšování minimální mzdy jde ruku v ruce se zaručenou mzdou, takže podniky musí úměrně zvyšovat odměny všem zaměstnancům. A není to tak, že

jediným výdajem zaměstnavatele jsou mzdy zaměstnanců a firmy své pracovníky okrádají. Podniky tvoří přidanou hodnotu, kvůli konkurenceschopnosti musí stále investovat do nových modernějších technologií nebo platit vyšší náklady za energie a provoz. Ano, mnoho lidí jezdí za prací do hlavního města, kde je mzdová politika na vyšší úrovni. Položme si ale otázku, v jakých oborech pracují. Asi je to minimálně výrobní nebo zpracovatelský sektor, ale spíše státní správa, banky nebo poradenské společnosti. Rovněž průměrné platy ve státním sektoru již o dost převyšují mzdy v podnikatelské sféře, což je zásadní chyba.

V Příbrami působí spíše malé a střední firmy většinou s českými majiteli a několik větších se zahraniční účastí. Historicky zde nemáme giganty typu Škoda Auto jako v Mladé Boleslavi, kde jsou mzdy na jiné úrovni. Kladu si otázku, jak to bude s růstem platů do budoucna, kdy už pro zahraniční investory bude česká pracovní síla drahá, a tím pádem nevyhodná. Budou pak chtít investovat „o dům dál“?

V POSLEDNÍCH LETECH SE MLUVÍ O NUTNOSTI INVESTIC DO AUTOMATIZACE, ROBOTIZACE ČI UMĚLÉ INTELIGENCE, PROTOŽE JEN TAK LZE GENEROVAT VYŠŠÍ PŘIDANOU HODNOTU. NA DRUHOU STRANU SE NĚKTERÍ LIDÉ OBÁVAJÍ, ŽE PŘIJDOU O PRÁCI. LZE NAJÍT NĚJAKOU „STŘEDNÍ“ CESTU?

Automatizace, robotizace a umělá inteligence jsou pojmy, které se objevují stále častěji v souvislosti s nedostatkem pracovních sil, ale i při zvyšování produktivity. Rozhodnout o masivní investici znamená mít zavedenu velkosériovou perspektivní výrobu a také lidi, kteří budou tyto moderní prostředky obsluhovat. Pokud se podíváme do zahraničí, jde vývoj jednoznačně tímto směrem. Nahrazování lidí robotizovanými systémy je nevratný proces, který musí být spojen s rekvalifikací a přesunem na jiné pracovní pozice. Vidíme zde také velký prostor pro technické školství a učební obory technického zaměření, kde se mění situace a školy jsou vybavovány prostředky moderní výroby. Očekáváme, že v krátké budoucnosti dojde i díky spolupráci firem a škol k většímu zapojení moderních technologií i způsobů řízení výroby. Je však nutné podotknout, že pokud se zásadně nezmění struktura středoškolského vzdělávání, nebude generace, která robotizaci a umělou inteligenci uvede v život.

A je rovněž otázka prostředků, které budou moci jednotlivé podniky uvolnit na instalaci těchto technologií. Utlumení výroby i obchodu v souvislosti s pandemií bude znamenat také úspory v nákladech i investicích. Hlubší aplikaci moderních způsobů výroby lze proto očekávat po návratu situace do normálního stavu. Podniky by ale rozhodně měly investovat do nových technologií i v těžkých časech. Je nezbytné, aby jim v tom šel naproti stát a umožnil například zrychlené odpisy inovačních investic.

Rozhovor byl realizován 6. prosince 2020.

■ Stanislav D. Břeň

Střední školy lákají nové studenty

Koronavirová pandemie nedovoluje plnohodnotné setkávání mezi lidmi. A platí to také pro střední školy, které v mnoha případech zrušily každoroční dny otevřených dveří nebo je přenesly do virtuálního prostředí. Pro základní orientaci žáků devátých tříd základních škol a jejich rodičů jsme ve spolupráci se středními školami a učilišti v Příbrami a nejbližším okolí připravili stručný přehled. Blíže informace najdete na webových stránkách škol.

GYMNÁZIUM POD SVATOU HOROU

Gymnázium pod Svatou Horou, jinak též Fakultní škola Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, je relativně mladá škola, která v roce 2022 oslaví 30 let své existence. Škola je také poměrně malá, studuje zde přibližně na tři stovky žáků. Otvírá dva gymnaziální obory. Šestiletý obor Brána k vysoké škole je určen pro žáky ze sedmých tříd ZŠ. Kromě státem organizovaných přijímacích zkoušek se uchazeč musí účastnit i motivačního pohovoru. Čtyřletý obor Živé jazyky je určen pro žáky z devátých tříd

ZŠ. Škola má zvýšenou dotaci hodin cizích jazyků, vybrané předměty vyučuje metodou CLIL (Content and Language Integrated Learning, tj. obsahově a jazykově integrované učení). „*Naše krédo zní: Naučíme vás učit se česky i cizojazyčně, odbornost pak získáte na vysoké škole tuzemské nebo zahraniční. Máme širokou škálu volitelných předmětů, projektové dny, granty, kurzy adaptační, sportovní i předmětové, výjezdy do zahraničí, rodilé mluvčí, plně aprobované vyučující schopné online výuky v období distančního vyučování, a hlavně úspěšné absolventy,*“ uvedl ředitel Pavel Karnet.

Žáci chodí na maximálně dvě odpolední vyučování týdně. To jim podle ředitele umožňuje zbylé tři pracovní dny využít pro svoji zájmovou činnost či ke konzultacím s pedagogy. Dny otevřených dveří se konají 16. ledna 2021 - je možné, že organizovány budou virtuálně v prostředí internetových stránek školy.

Další informace: gshpb.cz, [fb.com/gshpb](https://www.facebook.com/gshpb)

GYMNÁZIUM PŘÍBRAM

Gymnázium Příbram je nejstarší školou tohoto typu ve Středočeském kraji. Bylo založeno roku 1871. V současné době sídlí od roku 1958. V letech 2008–2009 prošla škola zásadní rekonstrukcí a v půdních prostorech přibyla dvě patra především odborných učeben. Gymnázium každoročně přijímá 90 studentů do čtyřletého a 30 do osmiletého oboru. Celkově ve škole studuje 570 žáků. Absolventi školy jsou každoročně přijímáni na vysoké školy. V pedagogickém sboru působí několik rodilých mluvčích cizích jazyků. Mezi přednostmi školy patří vzdělávací program nabízející

přes 40 volitelných předmětů, řada tuzemských a zahraničních projektů a výměnných programů, široká nabídka kroužků a moderní vybavení. Studenti se mohou zapojit do aktivit školní televize, studentského orchestru či dra-

matického souboru. Škola jim také nabízí možnost skládat mezinárodní jazykové certifikáty přímo na gymnáziu, využívat fond školní knihovny či trávit volný čas ve školním klubu. Mezi slavné absolventy patří například režisér Václav Bedřich, atletka Tereza Čapková, botanik Karel Domin, spisovatel a dramatik Jan Drda, fotograf František Drtikol, spisovatel Jaroslav Durych, básník a překladatel Hanuš Jelínek, režisér a scénárista Pavel Juráček nebo ředitel HMP Josef Velfl.

Protože koronavirová situace znemožnila uspořádání tradičního prosincového dne otevřených dveří ve standardním rozsahu, škola připravila virtuální procházku školou. Stačí navštívit webovky.

Další informace: gymbp.cz, [fb.com/gymbp](https://www.facebook.com/gymbp)

INTEGROVANÁ STŘEDNÍ ŠKOLA HOTELOVÉHO PROVOZU, OBCHODU A SLUŽEB...

...nabízí nejrůznější obory jak učňovské, tak maturitní. Co se týče učňovských, lze se vyučit v oborech: Kuchař, Číšník, Aranžér či Cukrář. Pokud po získání výučního listu chce student

pokračovat, má možnost nastoupit na dvouletý maturitní obor Podnikání. Ryze maturitní obory jsou Hotelnictví, Cestovní ruch, Pedagogické lyceum.

Škola má vlastní provozovny, kde probíhá převážná část praxe. V restauraci Na Plzeňské můžete zhlédnout a ochutnat práci kuchařů a cukrářů, ocenit dovednosti číšníků a „hotelováků“. Aranžéři mají své dílny v budově bývalého Telecomu nad Rynečkem. Studenti oboru Cestovní ruch vykonávají praxi v cestovních kancelářích, infocentrech a dalších místech spojených s cestovním ruchem. Pedagogické lyceum se po prvním roce studia dělí na dvě větve: sportovní a humanitní. Volba zaměření je rozhodující pro vykonávání praxe: mateřské školy, základní školy, zájmové kroužky, sportovní kluby a další.

Škola spolupracuje s mnohými restauracemi nejen v Příbrami, reklamními agenturami, zhradnictvími, prodejny. Cukráři budou svou praxi vykonávat i v Pekárně a cukrárně Hořovice, kde si mohou zajistit brigádu, nebo i zaměstnání. Žáci oborů Hotelnictví, Kuchař a Číšník projdou i významnými českými hotely. Jedním z nejvýraznějších je Grandhotel Pupp v Karlových Varech, kde mají možnost setkat se nejen s provozem velkého hotelu, ale i se zajímavými českými osobnostmi.

Další informace: isspb.cz; [fb.com/isspobpribram](https://www.facebook.com/isspobpribram)

OBCHODNÍ AKADEMIE A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA

Škola poskytuje odborné vzdělání v oblastech ekonomika, účetnictví, informační technologie, obchodní korespondence, právo a dva cizí jazyky. „*Absolvent může vykonávat činnosti ekonomického charakteru ve všech typech*

organizací, uplatní se v podnikání nebo pokračuje ve studiu na vysoké škole,“ informovala ředitelka školy Marcela Blažková. Student se může zaměřit na konkrétní oblast: Osobní a firemní finance; Marketing a management; Sociální poradenství.

Na škole dále funguje Ekonomické lyceum, jehož hlavním cílem je příprava pro vysokoškolské studium. Absolvent získává odborné vzdělání v ekonomických disciplínách. „*Charakteristické pro absolventy obou oborů jsou samostatné myšlení, schopnost pohotového rozhodování, cílevědomost, iniciativa a samo-*

statnost při řešení problémů, schopnost využít výpočetní techniku, pracovat s informacemi a vystupovat na odpovídající společenské úrovni,“ řekla Marcela Blažková.

Škola také nabízí státní zkoušku z psaní na klávesnici, mezinárodní projekty, exkurze, zájezdy, adaptační, sportovní a lyžařské kurzy. Studenti mohou rovněž uskutečnit odbornou praxi v Německu, Velké Británii nebo Řecku.

Při přijímacím řízení se zohledňují studijní výsledky v posledních dvou ročnících základní školy a výsledky jednotných testů. Do nového ročníku Obchodní akademie nastupuje 60 studentů, do Ekonomického lycea pak polovina. Den otevřených dveří se uskuteční 23. ledna od 9.00.

Další informace: www.oapb.cz, [fb.com/oa-ospribram](https://www.facebook.com/oa-ospribram)

ODBORNÉ UČILIŠTĚ, PRAKTICKÁ ŠKOLA POD ŠACHTAMI

Škola má dlouholetou tradici a podle svého vedení dobře reaguje na potřeby současného trhu práce. „Nabízíme kariérové poradenství, konzultace s výchovným poradcem, výuku podle individuálního vzdělávacího plánu a respektujeme potřeby žáků se speciálními vzdělá-

vacími potřebami,“ informovala pedagožka na učilišti Šárka Vylitová. Studentům z regionu škola poskytuje vzdělání s přesahem do praxe. Nabídka učebních oborů je následující: Zámečnický, Zednický, Kuchař, Pečovatelský, Zahradnický. Studující mohou vykonávat odborné praxe na vlastních pracovištích, ale i v provozu spolupracujících firem nebo firem podle vlastního výběru (po domluvě). V rámci produktivní činnosti při praktickém vyučování je možné získat finanční ohodnocení. Stejně tak škola poskytuje studijní stipendium.

„Na Praktické škole nabízíme jednoleté a dvouleté studium pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, popřípadě vícečetným postižením. Cílem studia je žáky připravit pro reálný život, rozvíjet samoobslužnost. Žáci se mohou uplatnit v chráněných dílnách nebo vykonávat pomocné práce,“ dodal zástupce ředitelky Petr Tošovský. V současnosti škola prochází modernizací vybavení a učebních prostor. Instituce sídlí v blízkosti vlakového i autobusového nádraží, což usnadňuje dojíždění i žákům z regionu.

Další informace: ouu.pb.cz; Facebook

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ, DUBNO

Škola je regionálním vzdělávacím centrem zejména v oblastech elektrotechniky, strojí-

renství, automobilového průmyslu, požární ochrany a v posledních pěti letech se specializuje i na bezpečnostně-právní oblast. Celý vzdělávací komplex je situován v areálu, který tvoří jedenáct vzájemně propojených budov. „Součástí komplexu jsou moderně vybavené od-

borné učebny teoretického vyučování, školní dílny disponující materiálně-technickým vybavením splňující aktuální požadavky současné doby včetně nároků na digitální technologie, a to nejen v oblasti polytechnického vzdělávání,“ popsal vybavení školy ředitel Milan Lehocký a dodal: „Moderní tělocvična, posilovna i víceúčelové hřiště, dva domovy mládeže a vlastní stravovací zařízení činí ze školy bezpečnou a soběstačnou vzdělávací instituci, která je navíc zcela obklopena přírodou.“

Mezi čtyřleté studijní obory s maturitním vysvědčením patří: Autotronik, Bezpečnostní a správní služby, Požární technika, ochrana a prevence, Průmyslová elektronika a zabezpečovací systémy. V rámci tříletých učebních oborů lze získat výuční list jako elektrikář, instalatér, zámečnický nebo auto-mechanik.

Studenti se pravidelně účastní například Hasičského jiskření, zapojují se do projektů Přes bariéry s Policií ČR nebo Fotbalové akademie 1.FK Příbram, sklízí úspěchy ve sportovních soutěžích (košíková, odbíjená, florbal, futsal či plavání).

Další informace: dubno.cz, [fb.com/sosasou-dubno](https://www.facebook.com/sosasou-dubno)

STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ HLUBOŠI

Na svých pracovištích v Hluboši a Dobříši nabízí škola následující tříleté obory: Truhlář, Tesař, Zpracovatel dřeva, Umělecký truhlář a řezbář, Truhlářská a čalounická výroba,

Opravař zemědělských strojů, Mechanik opravář motorových vozidel, Opravářské práce, Kadeřník. Mezi maturitní čtyřleté obory patří: Operátor dřevařské a nábytkářské výroby, Kos-

metické služby. Absolventi mohou pokračovat v nástavbovém studiu maturitního oboru Podnikání. „Od 1. září 2020 jsme také otevřeli nové pracoviště v Čechovské 112, kde poskytujeme kadeřnické a kosmetické služby pro veřejnost,“ řekla vedoucí technicko-ekonomického úseku Dana Horychová.

Učiliště navázalo spolupráci s nadačním fondem Děti bez mobilu. V rámci programu předváděli svá řemesla mladí truhláři, kadeřnice či kosmetičky a chlápci studující opravářské obory ukazovali drobné kovářské práce. Škola se účastní také Burzy práce a vzdělávání v Příbrami a v Berouně. V minulém školním roce do učiliště zavítaly děti ze Základní a mateřské školy v Hluboši. Prohlédly si učebny a největší ohlas měla odborná pracoviště. Každé dítě si mohlo na připravenou dřevěnou hrací kostku vyvrát potřebný počet důlků a odnést si ji domů. Po práci v dílnách je čekalo rozmazlování v kosmetickém salonu. Kosmetičky malovaly dětem obrázky na obličej a ruce. V rámci projektu Šablony II proběhla ve škole soutěž druhých ročníků oboru Truhlář s názvem Truhlík roku. „Jsme zapojeni i do projektu Erasmus+, jehož cílem je prohloubit odborné znalosti a dovednosti žáků. Spolupracujeme se třemi školami na Slovensku,“ informovala Dana Horychová.

Den otevřených dveří se bude konat v Hluboši i Dobříši v závislosti na aktuální pandemické situaci. Navštívit školu lze pouze po předchozí domluvě.

Další informace: souhlobos.cz, Facebook

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA PŘÍBRAM

Listopad 2021 bude pro školu dalším z milníků, neboť její nepřetržitá činnost potrvá 170 let. Tím se řadí mezi nejstarší školy v regionu

i v ČR. Za svého působení škola připravila tisíce absolventů, z nichž se mnozí prosadili jako špičkoví odborníci u nás i v zahraničí. „Naše absolventy sledujeme na všech kontinentech a s řadou z nich udržujeme osobní i pracovní kontakty. Škola ve svém vývoji byla vždy úzce spjatá s hospodářskými a průmyslovými potřebami našeho regionu,“ uvedl ředitel školy Tomáš Hlaváč. V současné době škola nabízí tyto technické maturitní obory (v závorce je uvedeno zaměření): Elektrotechnika (Počítačové technologie); Elektrotechnika (Multimédia a informatika); Strojrenství (Počítačové strojírenství); Stavebnictví (Pozemní stavitelství a architektura); Stavebnictví (Pozemní stavitelství). Od roku 2021 přibude nový obor Informatika se zaměřením

Pokračování na str. 16

Dokončení ze str. 15

na informatiku v průmyslu. VOŠ nabízí studium oboru Řízení sportovních a tělovýchovných činností a organizací.

Vysoké procento absolventů postupuje na vysoké školy převážně technického charakteru. „Patříme mezi nejlépe vybavené průmyslové školy v celé republice v oblasti výpočetní techniky, CNC systémů, 3D tisku, vstříkovaní plastů, robotiky a automatizace,“ vyjmenoval Tomáš Hlaváč. Škola spolupracuje s místními zaměstnavateli i OHK. Při studiu lze čerpat podniková i prospěchová stipendia. „Jsme velkými podporovateli sportu i společenských akcí, kde dochází k vytváření výborných vztahů typických právě pro příbramskou průmyslovku,“ dodal Tomáš Hlaváč. Dny otevřených dveří se uskutečnily 12. a 14. ledna od 15.30.

Další informace: spspb.cz; fb.com/SPSaVO-SPřibram

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA PŘÍBRAM...

...nabízí v současné době tyto obory pro absolventy základního vzdělání: Praktická sestra, Masér ve zdravotnictví, Nutriční asistent, Zdravotnické lyceum. První tři maturitní obory jsou zaměřeny k příslušnému výkonu zdravotnické profese a lze po jejich absolvování podle zákona 96/2004 Sb., o nelékařských povoláních, nastoupit rovnou do zdravotnické praxe, nebo pokračovat v dalším studiu. Zdravotnické lyceum je obor všeobecně vzdělávací.

Tento obor je vhodný pro žáky, kteří uvažují o dalším studiu na vysoké nebo vyšší odborné škole. Pro maturanty nabízí škola tyto studijní programy: Diplomovaná všeobecná sestra, Diplomovaná dětská sestra, Diplomovaný nutriční terapeut. Student ukončuje tříleté vzdělávání absolutoriem a stává se diplomovaným specialistou.

Erbovními znaky školy zdravotnické jsou odvaha a ochota pomáhat bližnímu, nemocným, člověku, který strádá. Empatie, ohleduplná a povzbuzující komunikace, celostní ošetrovatelství - to jsou základní stavební kameny odborného vzdělávání na této škole. Žáci 4. ročníků SŠ a studenti VOŠ pomáhají zdravotnickým a sociálním zařízením v zápase se současnou pandemií. „Žáci a studenti zdravotnické školy se připravují na profesi nelehké, které však mohou být opravdovým nalezením smyslu života, naplněním humanitou prochnutého životního poslání,“ řekl ředitel školy Václav Kočovský.

Další informace: szs.pb.cz

■ Zpracoval: Stanislav D. Břeň

Distanční výuku zvládli žáci, rodiče i učitelé

„Koronavirový“ zátěžový test pro všechny aktéry distančního vzdělávání se podařilo úspěšně splnit. Školy a učitelé byli lépe připraveni i díky zavedení metody Learning Management System (LMS).

Na předpokládanou distanční výuku ve školách, ke které nakonec skutečně došlo z důvodu epidemiologické situace od 14. října 2020, se příbramské základní školy připravovaly již v době hlavních prázdnin.

Od začátku školního roku 2020/2021 jim byli nápomocni zástupci Technické akademie dětí a mládeže z Březnice (Techak) s projektem „Zavedení metody LMS a distanční výuky“, který financovalo město Příbram.

Společným cílem škol a Techaku bylo, aby se nejednotné přístupy a rozdílné komunikační kanály přetavily do nastavení jednotné platformy pro online výuku, což vedení škol přivítalo. Projekt byl zaměřen také na vyhodnocení technického vybavení škol včetně návrhu Techaku na odpovídající dovybavení pro online distanční vzdělávání. Na počáteční analýzu IT techniky navázalo školení pedagogů a projektové schůzky.

Brzké uzavření škol znamenalo uspořádat harmonogram školení a v co nejkratším čase při-

pravit pedagogy na již probíhající online vyučování. Znamenalo to velké psychické vypětí pro školitele z Techaku, pro vedení škol a pro pedagogy. Vyhodnocení projektu však vyznělo výborně a vedení města všem aktérům děkuje za to, že distanční výuku zvládli.

Obrovský dík patří také rodičům, kteří se vypořádali se spoluodpovědností za vzdělávání svých potomků, a přehledli chyby, které nutně tak náročný přerod způsobu výuky musel přinést. A nelze zapomenout na děti, které se poctivě učily i bez osobních kontaktů se spolužáky, zábavy nebo návštěv. Na případnou další dálkovou výuku jsou všichni připraveni, ale určitě si přejeme, aby k ní již nemuselo dojít.

■ Zorka Brožíková
místostarostka města

Děti nezapomněly

Mateřské školy spolupracují s příspěvkovou organizací města Centrum sociálních a zdravotních služeb. I v závěru roku 2020 děti z mateřinek vyrobily dárky pro seniory.

V minulosti se příbramské seniory mohli těšit z vystoupení dětí či z pouhé jejich přítomnosti. V roce 2020 ale bylo skoro všechno jinak. Děti však na „své“ babičky a dědečky nezapomněly a spolu se svými učitelkami vlastnoručně vyrobily malé dárečky jako stvořené pro předvánoční čas - andělíčky, zvonečky, vánoční svíčky, lucerničky. Také upekly a nazdobily perníčky a martinské rohlíčky nebo nakreslily obrázky, které obdarované potěšily.

„Do akce se zapojily všechny příbramské školy, kterým to aktuální hygienicko-epidemiolo-

Z návštěvy u seniorů.

Foto: red

gická situace dovolila,“ řekla místostarostka Zorka Brožíková s tím, že poděkovala ředitelkám, učitelkám i dětem z mateřinek, že i v nelehké době myslely na to, jak zpříjemnit čas spoluobčanům, kteří se mohou cítit osamocení.

■ red

Na Hrádečku bylo ohromně pozitivní společenství

Sylvie Krobová se narodila 14. srpna 1968, týden před invazí vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Od svých dvou let žila pouze s otcem, divadelníkem Andrejem Krobem, ale vychovala ji především babička. Ta měla ruské kořeny, její bratr strávil patnáct let v lágru na Sibiři. V raném dětství vídala Sylvie otce sporadicky, většinu času trávil v divadle a postupem času také na výsleších Státní bezpečnosti. Vyprávění zaznamenaly žákyně Waldorfské školy Příbram.

Sylvie Krobová.

Foto (2x): Post Bellum

Otec Sylvie Krobové Andrej Krob se na vojně v Českých Budějovicích seznámil s Václavem Havlem a stali se z nich celoživotní přátelé. Dokonce mu ke koupi dohodil i legendární Hrádeček, tedy chalupu nedaleko Vlčic u Trutnova, která sousedila s chalupou Krobových. Od 60. let působil jako jevištní mistr v Divadle Na Zábradlí, kde byl v té době režisérem Jan Grossmann a Václav Havel zde pracoval jako dramaturg.

Po srpnu 1968 komunistický režim zakázal nejen spoustu her, ale znemožnil v divadlech působit i mnoha lidem včetně Václava Havla nebo Jana Grossmanna. V roce 1975 Andrej Krob vytvořil ještě s dalšími lidmi z Divadla Na Zábradlí Havlovu hru Žebrácká opera, která už byla v té době zakázaná. Hrál se v malé hospodě v Počernicích, kde se sešla umělecká elita

Sylviino dětství
poznámaly komplikované
rodinné vztahy a disent.

tehdejší doby, například Vlasta Chramostová, Stanislav Milota nebo Pavel Landovský. Na konci představení se ale dostavila Státní bezpečnost a od té doby začal mít otec problémy nejen v Divadle Na Zábradlí. Situace se ještě vyostřila po jeho podpisu Charty 77 v první vlně. Z divadla musel odejít a dlouho nemohl sehnat práci. Ta jediná, která se naskytla, bylo zatloukání hřebíků do oken kdesi u Pardubic, takže z domova odjžděl ve tři ráno, aby se tam stihl dostat. StB navíc vyhrožovala tím, že pokud nezačne sekat dobrotu, Sylvii pošlou do dětského domova. Vždy naštěstí zůstalo jen u zastrasování.

DÍTĚ DISENTU

Sylviino dětství tak poznámaly především komplikované rodinné vztahy a disent. „Otec se dvakrát znovu oženil a já tak pendlovala mezi jeho ženami, babičkou a vlastní matkou. Navíc se pohyboval v prostředí a s lidmi, které tehdejší režim drsně potíral. Pamatuji si, to mi mohlo být tak šest, sedm let, kdy k nám na Mikuláše vtrhla Státní bezpečnost a tátu odvedla. Byli hrozně agresivní, neurvalí a tátu jsem pak viděla až druhý den. Často ho vyslyšeli, ale nikdy nezavřeli.“

Pro Sylvii představoval v době dětství a dospívání čas strávený na Hrádečku, kde se scházelo velmi pozitivní společenství, jakési vyrovnávání vztahů. Přilnula především k Olze Havlové. Ruku v ruce s tím ale šel i strach z neustálého pronásledování disidentů Státní bezpečností a jejich výsledky.

Sylvie vzpomíná na zahradní slavnosti, které se konaly při příležitosti červencových narozenin Olgy Havlové a na které se sjížděl téměř celý tehdejší disent. Slavnosti měly vždy nějaký program, například tvorbu živých obrazů nebo sázení lípy a s tím spojený příchod praotce Čecha, a zároveň doprovodný program v podobě štár Státní bezpečnosti. Její otec jednou natočil, jak vynáší Václavu Havlovi z domu věci, které ale se samotným disentem ve většině případů nijak nesouvisely. Sylvie, která měla od mala ráda hudbu, při té příležitosti zpívala píseň Za svou pravdou stát. „Byla to taková moje revolta. A Václav Havel mi pak říkal, že mě chtěli taky sebrat, že už jsem si dovolila moc.“ Na zahradní slavnosti v roce 1978 zpíval také Jaroslav Hutka, který byl v říjnu téhož roku donucen k emigraci.

Neustálá přítomnost StB ale generovala také komické situace. „Na Hrádeček často jezdil Pavel Landovský a jednou šli takhle s Vaškem Havlem do lesa a našli tam kabel. Tak šli po tom kabelu a došli k takovému seníku v lese. Tam zjistili, že StB to tam nahoře natáčí a jde to do lesa do toho seníku a tam sedí někdo, kdo to přebírá a posílá na hlavní velitelství. Tak ten kabel

ustříhli, namotali ho a odnesli do sběrných surovin. Pak šli za to na pivo.“

HUDBA A POEZIE

V roce 1984 začala Sylvie studovat na pražské konzervatoři operní zpěv. Zároveň hrála malé role v otcově Divadle Na Tahu, později i v Divadle Na Zábradlí. V roce 1989 podepsala petici Několik vět a dále ji šířila. „Nosila jsem to k otci, kde se archy sbíraly a bylo důležité je tam dostat co nejdříve. Protože kdyby StB zabavila třeba jen ty tři, co jsem nesla v batohu, tak by snadno insultovala lidi, kteří na nich byli. Když už toho byl štos, tak to tak snadné nebylo.“ Sháněla také podpisy na petici za propuštění Václava Havla z vězení.

Sylvie Krobová a Václav Havel na Hrádečku

V revolučním roce se účastnila protirežimních demonstrací a její muž Jiří Reidinger dokonce u sebe doma schoval před jednou demonstrací Václava Havla, aby ho nesebrala Státní bezpečnost.

Po revoluci se Sylvie začala naplno věnovat hudbě, kterou si sama skládá a píše si k ní texty. Je také autorkou hudby k mnoha divadelním inscenacím. Zároveň se věnuje psaní poezie, vyšly jí už dvě sbírky. Se svým manželem Jiřím Reidingerem má dvě dcery a žije v Nové Vsi pod Pleší.

Vyprávění Sylvie Krobové natočily v rámci projektu Příběhy našich sousedů společnosti Post Bellum žákyně Waldorfské školy Příbram Johana Pechová, Magdaléna Plachetková, Eliška Růžičková, Karolína Vaňousová a Rozálie Zemánková pod vedením učitelky Zuzany Angelové.

■ Magdaléna Sadravetzková
Post Bellum

Názvy ulic vysvětlují doplňkové tabulky

Jistě každému se někdy stalo, že tápe nad tím, proč a po kom se jmenují jednotlivé ulice ve městě. V Příbrami si na tyto otázky odpovíte díky projektu Poznejte ulice Příbrami.

Doplňkové tabulky by měly být ve třiceti ulicích.

Foto: Eva Švehlová

Díky projektu Poznejte ulice Příbrami jsou na předem vytipovaných místech k tabulkám se jmény ulic umísťovány tabulky doplňkové. Ty mají za úkol vysvětlit pojmenování dané ulice. „Jak jsem již v minulosti uvedl, jde o skvělý počín,

kteří napomůže osvětlit občanům a návštěvníkům města naši minulost,“ uvedl starosta Jan Konvalinka.

V první etapě bylo umístěno celkem pětadvacet doplňkových tabulek a s instalací dalších se bude

pokračovat v roce 2021. Označeny již jsou následující ulice a náměstí: Hrabáková, Charvátova, Heyrovského, Kollerova, Klaudova, Mixova, Fráni Kučery, Hlinomazova, Prof. Karla Pobudy, Václava Šáry, Karla Hojdena, Josefa Bartoše, Plynárenská, Na Flusárně, Primáře Václava Trnky, Q. M. Vysokčila, náměstí Arnošta z Pardubic, Sevastopolské náměstí, náměstí Dr. Josefa Theurera.

Nápad na označení ulic dodatkovými tabulkami vzešel od členů kulturní a letopisecké komise. Při výběru nejvýznamnějších lokalit město spolupracovalo s ředitelem Státního oblastního archivu v Praze Danielem Doležalem, který zároveň zpracoval stručný popis historického kontextu pojmenování. Město Příbram ve výše uvedeném projektu počítá s označením celkem 30 míst.

■ red

Začněte trénovat. Běhej lesy zveřejnilo termíny

Byly oznámeny termíny osmi běhů v rámci seriálu běžeckých závodů Běhej lesy. Byla spuštěna registrace, novinkou jsou také dlouhé trasy. V Brdech se poběží v sobotu 24. července 2021.

Brdské lesy jsou pro běžce velmi atraktivní.

Foto: Běhej lesy

V sezoně 2020 se závodů Běhej lesy zúčastnilo 14 515 závodníků, což je podle pořadatelů historicky nejvíce od roku 2015. Seriál láká závodníky do atraktivních míst české přírody, a to na různé délky tras. Běhá se také v Brdech. Sezonu 2021 odstartuje Běhej lesy z Lednicko-

Valtického areálu 17. dubna. Trasa závodníky povede skrze zámecký park, přes hráz lednických rybníků nebo třeba kolem chrámu Tří Grácií. Druhým jarním termínem je Běhej lesy Karlštejn 22. května 2021 s výhledy na gotický hrad Karlštejn.

Na třetí závod sezony vyrazí Běhej lesy na západ České republiky, do Slavkovského lesa v lázeňském trojúhelníku Karlových Varů, Mariánských a Františkových Lázní. Kdo má rád trailovou nálož, může se v červnu vydat na Vysokčinu, a to 26. června, kde si užije terén kolem skal Drátěniček, Malinské skály či Devíti skal. Na Vysokčině čeká na závodníky trasa o délce 39 kilometrů.

V červenci se Běhej lesy přesune do CHKO Brdy, kde se proběhnete místním bývalým vojenským újezdem včetně návštěvy Padrtských rybníků. Závod se koná 24. července. Další zastávkou 7. srpna budou Beskydy, závodníky vyveze na start lanovka, a Běhej lesy Bílá je tak jediná ze seriálu se záporným profilem.

Letní prázdniny završí běh 28. srpna v Jizerských horách, kde si běžci proběhnou slavná místa legendární Jizerské 50 v letní variantě. O dva týdny později, 11. září, za svitu čelovek vyrazí na trať také běžci v nočních Boleticích. Tato trasa bude měřit 34 kilometrů.

■ red

Popelnice podraží o 48 korun ročně

Konec roku je vždy obdobím schvalování poplatků roku následujícího. V roce 2021 zůstává v Příbrami nezměněna cena vodného a stočného, poplatků za psy, stejně jako výše daně z nemovitosti. Ke zvýšení dochází u poplatku za odpady.

Dlouhodobě by méně odpadů mělo směřovat do šedých popelnic nebo černých kontejnerů na směsný odpad a více do barevných kontejnerů na tříděný odpad. Foto: archiv

K návrhu na zvýšení poplatku za odpady vedl stále se zvyšující náklady na jeho likvidaci. Jde o problém, se kterým se potýkají a v budoucnu v návaznosti na zprůsnění podmínek skládkování budou potýkat všechny obce. Výše poplatku se počítá ze skutečných nákladů

předšlého roku. Podle dat z roku 2019 vychází poplatek z těchto skutečných nákladů na 590 korun poplatníka za rok.

Příbramský starosta Jan Konvalinka informoval: „Posledních pět let zůstával poplatek za odpady v nezměněné výši. Náklady stoupají,

a proto je třeba poplatek upravit. Jak bylo při jednání zastupitelstva zřejmé, ztotožňuje se s tímto krokem většina zastupitelů. V budoucnu se budeme muset připravit na to, že s měnící se legislativou a velmi zprůsnujícími se podmínkami pro města a obce budeme muset s největší pravděpodobností přikročit k dalším úpravám ceny.“

Odpadová politika je oblastí, která je velmi složitá. Na jedné straně běží kampaně na třídění odpadu, na straně druhé se města potýkají se zvyšujícími se náklady, které poté přesouvají na samotné poplatníky. Častým argumentem občanů ve spojitosti se zvyšujícími se poplatky je to, že za tříděný odpad města dostávají zaplacené. Opak je pravdou. „V minulosti byl tříděný odpad od měst a obcí vykupován, dnes však platíme za každou tunu vytríděného a odevzdaného odpadu. Nyní se mnozí začínají zamýšlet nad tím, zda má cenu třídít. Ano, má. Třídít odpady je třeba ne z ekonomického, ale především z ekologického hlediska. Schválené navýšení o čtyři koruny měsíčně přece za čistější přírodu stojí,“ dodal příbramský starosta. Konečná cena „odpadového poplatku“ pro rok 2021 tedy činí 600 korun.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Odpady v době balíkové

Současná covidová doba mění naše způsoby nakupování, které se ještě více přesouvá z kamenných obchodů do našich domovů. Zkoušeli jste si spočítat, kolik vám v době nouzového stavu bylo doručeno balíků? Všimli jste si, v jak velkých a objemných balících se spoustou výplně byly zabaleny samotné výrobky? Hrozné! Tolik obalového odpadu!

Kdybyste doma všechny lepenkové krabice z e-shopů nesešlápli nebo nerozřízli, aby byl jejich objem menší, nehnuli byste se. Kam s takovým odpadem? Pryč z bytu, pryč z osobního prostoru. Jaká je praxe některých obyvatel? Krabice nesešlápnou a vhodí je do nádoby na tříděný odpad, tím se nádoba rychle zaplní. Další vlastníci krabic se bohužel nevrátí s odpadem domů, ale odloží jej mimo nádobu, tedy vytvoří městu nepořádek. Navíc poruší zákon o odpadech či přestupcích a hrozí jim pokuta. Myslím, že i zde platí jednoduchá zásada v jednání mezi lidmi: „Co nechceš, aby jiní činili tobě, nečini ty jim.“

Odbor životního prostředí je přestupkovým orgánem na úseku odpadového hospodářství na území 74 obcí, včetně Příbrami. Z jednotlivých případů přestupků lze ověřit, že i ostatním vlastníkům vadí, že jim někdo jiný založí na pozemku skládku, odhodí nedopalek cigarety nebo vhodí odpad na zahradu. Vnímejte svoje okolí - veřejný prostor města jako majetek toho

druhého, který na odstranění odpadu a úklidu prostoru musí vynaložit spoustu úsilí a financí. Myslím, že v dnešní době každý rozezná druh odpadu a ví, do jakého kontejneru patří. Na úze-

Založení skládky může vyjít drah

- Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně založí skládku nebo odkládá odpady mimo vyhrazená místa - sankce do 50 000 korun.
- Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší jinou povinnost stanovenou zákonem o odpadech; zbavuje se odpadu v rozporu se zákonem o odpadech - sankce do jednoho milionu korun.

Zdroj: Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění

mí města je rozsáhlá síť nádob na tříděný odpad, která slouží výhradně místním občanům. Rozhodně není určena podnikatelům či obyvatelům jiných obcí.

Kromě sběrného dvora mohou občané odevzdat vytríděné odpady na řadě míst: např. transparentní sklo na 107 stanovíštích, barevné sklo na 116, papír na 133, plasty na 173, nápojové kartony na 86, oděvy a textil na 36, kovy na 32, biologické odpady na 90 stanovíštích. Podrobnosti najdete na webu pibram.eu/zivot-ve-meste/zivotni-prostredi/kam-s-vasim-odpadem.html nebo pod zkratkou 1url.cz/RzXmM.

■ **Petr Walenka**
Městský úřad Příbram

Prodeji domu v ulici Čs. armády předcházelo hledání prostor pro nájemníky

Příbram chce prodat dům č. p. 145, který se nachází v ulici Čs. armády. Důvodem je nevyhovující stav pro městské účely a potřeba nutných investic pro generální rekonstrukci budovy. V uplynulých měsících město jednalo se všemi nájemci o možnostech stěhování do jiných prostor.

Dům v ulici Čs. armády vyžaduje kompletní rekonstrukci.

Foto: Stanislav D. Břeň

V červenci 2020 schválili příbramští radní podání výpovědi o nájmu a výpůjčce prostor v budově č. p. 145 (dříve zde sídlily Městské lesy Příbram). Výpovědní doba tři měsíce běžela od 1. října 2020. Příbram chce totiž tuto budovu a související pozemky v ulici Čs. armády prodat. Objekt z roku 1930 není v optimálním stavu pro další využití pro městské účely.

PRODEJ NENÍ NOVINKOU

O možnosti prodeje se jedná dlouhodobě. V roce 2017 byla budova zařazena do seznamu těch, které město prodá. V témže roce však zastupitelstvo stavbu vyřadilo ze záměru prodeje. Hlavním důvodem bylo zajištění prostor do výpůjčky společnosti ADRA a dále spolkům Junák - český skaut, středisko Hiawatha Příbram a Pionýr - 8. pionýrská skupina Příbram. Vedle těchto organizací v budově doteď sídlily Spolek Příbramští betlémáři, Spolek Chairé, pobočný spolek České numismatické společnosti a ateliér malíře Procházky.

Od roku 2017 vynakládala Příbram na opravy objektu tyto částky: 2017 - 119 000 korun, 2018 - 39 000 korun, 2019 - 54 000 korun,

2020 - 109 000 korun. Náklady na nutné opravy objektu by podle odhadu z roku 2017 však činily zhruba 19 milionů korun. Podle stejného odhadu by propočtené minimální roční nájemné při využitelné ploše 718 m² mělo být ve výši 389 000 korun, tedy 541 Kč/m²/rok. Skutečné nájemné, které hradily jednotlivé spolky, ale bylo z pochopitelných důvodů pouze zlomkem této sumy. V roce 2019 při pronajaté ploše 162 m² město získalo přibližně 17 500 korun. Z výše uvedeného vyplývá, že návratnost předpokládaných investic při kompletní rekonstrukci je pro město v podstatě nulová. Při současné výši nájemného a započtení životnosti budovy by se prostředky na rekonstrukci nevrátily vůbec nikdy.

AKTIVNÍ HLEDÁNÍ NOVÝCH PROSTOR

Vzhledem k nerentabilitě rekonstrukce, energetickým nárokům a nákladům na údržbu zahájilo město přípravné práce k realizaci prodeje nemovitosti jako celku. Tento plán byl mimo jiné koordinován v závislosti na podmínkách smluvních vztahů s dosavadními nájemníky. V červnu roku 2019 bylo se všemi

Nové prostory organizací z č. p. 145

Pionýr - 8. pionýrská skupina Příbram: organizace jedná sama o novém prostoru;

Spolek Příbramští betlémáři: v listopadu rada města schválila uzavření smlouvy o výpůjčce nebytových prostor v kulturním domě;

Spolek Chairé: požádal o ukončení smluvního vztahu k 31. lednu 2020, využil prostor dohodnutý s Waldorfskou školou Příbram;

Ateliér malíře Procházky: požádal o ukončení smluvního vztahu k 31. prosinci 2019;

Junák - český skaut, středisko Hiawatha Příbram: jednání dosud probíhají;

Pobočný spolek Česká numismatická společnost: v listopadu radní schválili uzavření smlouvy o výpůjčce nebytových prostor v kulturním domě;

Společnost ADRA - dobrovolnické centrum: v listopadu rada schválila uzavření smlouvy o výpůjčce nebytových prostor v dolní části dopravního terminálu autobusového nádraží.

stav ke 14. prosinci 2020

nájemníky a vypůjčitelé zahájeno jednání v souladu se záměrem prodeje objektu z roku 2017. Na společné schůzce bylo dohodnuto, že město i spolky budou hledat nové prostory pro činnost. Příbram postupně jednala s cizími subjekty o možnosti vzít do nájmu některou z organizací a sama nabídla své prostory. Do konce listopadu 2020 město jednalo o celkem 39 možnostech ve prospěch spolků.

Některá jednání byla neúspěšná, z některých vzešly nabídky prostor, jež si nájemníci a vypůjčitelé ihned prohlédli. V několika případech projevíli konkrétní zájem. Naopak, mezi důvody odmítnutí patřily například vysoké náklady na služby, chybějící výtah, nedostatečná užitná plocha, požadavek několika místností, velké náklady na přestavbu, obavy z vykradení, krátká doba předpokládaného nájmu či vzdálenost od veřejné dopravy. Některé spolky samy aktivně nevyhledávaly prostory pro své další působení, jiné ano, například společnost ADRA jednala dokonce o deseti prostorech.

■ Zorka Brožíková
místostarostka města

I malý krok se počítá

Nízkoprahové denní centrum a noclehárna v Příbrami působí pět let. Nízkoprahové zařízení nejdříve sídlilo v prostorách bývalé protialkoholní záchytné stanice, které však byly nevyhovující. Město postavilo nové centrum pro osoby bez domova, které je v provozu přes tři roky. Denní centrum má kapacitu 30 a noclehárna 24 klientů.

Denní místnost příbramského „nízkoprahu“.

Foto: archiv

Klientem Nízkoprahového denního centra a noclehárny se může stát člověk, kterému je osmnáct a více let.

NÍZKÉ DŮCHODY, NEMOCI, STÁRNUTÍ

Bezdomovectví seniorů je těsně spjato se stárnutím populace, nemocemi, které stáří provázejí, a nízkými důchody. Člověk s nízkým důchodem si nemůže dovolit pobyt v pečovatelském domě ani domově důchodců. Navíc vznikne-li akutní potřeba vyhledání jednoho nebo druhého zařízení, jsou čekací doby na umístění velmi dlouhé. Senior tedy přečkává způsobem, který není ideální (v nízkoprahovém zařízení a noclehárně), a pokud se dočká přijetí do některého ze zařízení, neumí v něm žít, protože si vytvořil návyk na život na ulici. Je závislý na společenství a pomoci svých kolegů, které vnímá jako svoji rodinu. Ve chvíli přijetí do pečovatelského domu nebo domova důchodců, kde jsou lidé, kteří žijí naprosto odlišným způsobem života, se ocitá sám. Zaznamenali jsme i případy, že senior umírá brzy po umístění do zařízení. Abychom předešli vyloučení ze společnosti těch seniorů, kterým se podařilo dostat do některého z pobytových zařízení, snažíme se jim umožnit návštěvy denního centra a zprostředkovat jim setkávání s přáteli. Většinou však klienti zůstávají v našem zařízení tak dlouho, dokud jim to zdravotní stav dovolí.

NEMOCNÍ LIDÉ BEZ DOMOVA

Zdravotní stav bezdomovců je jedním z dalších problémů. Velké procento osob bez domova má postižení či chorobu. Většina z nich neplatí zdravotní pojištění a tím nemohou čerpat lékař-

skou péči. Pokud dojde k nemoci nebo zranění osoby bez přístřeší, je jí poskytnuta pouze základní zdravotní péče. Jestliže přijede záchranná služba a lékař vyhodnotí situaci jako méně vážnou, je provedeno ošetření na místě a pacient je propuštěn zpět na ulici. Lékař samozřejmě doporučuje, aby si dotyčný vyřídil doklady a pak řešil svůj zdravotní stav. Pokud se ale ošetřený cítí lépe, už k tomu nedojde. Snažíme se klientovi vysvětlit důležitost péče o zdravotní stav a skrze terénní služby jim pomoci. V souvislosti se zdravotní péčí se také setkáváme s tím, že člověk bez domova předstírá závažnou nemoc nebo epileptický záchvat, i když mu nic není. Musí být povolána záchranná služba, a to jenom proto, aby se o něj někdo zajímal. V této chvíli musíme klientovi sdělit, že svým jednáním blokuje sanitku, kterou někdo potřebuje pro záchranu života.

ZÁVISLOST NA ULICI

Závislost je velmi závažným problémem našich klientů. V této skupině je osoba, která netrpí nějakou závislostí, spíše výjimkou. Lze pochopit, že člověk, který se ocitl na samém dně, vyhledá alkohol nebo drogu proto, aby se alespoň na chvíli cítil lépe a zapomněl na své starosti. V tu chvíli nevnímá, že návrat do společnosti pro něj bude prakticky nemožný. Existuje mizivé procento závislých lidí bez domova, kteří vyhledávají léčbu, úspěšně ji absolvují a pak bez recidivy po zbytek života abstinují. Setkáváme se s poměrně častým nástupem do léčby, ale je to spíše účelové jednání. Klienti mají zájem o léčbu hlavně v zimních měsících, aby přečkali nejchladnější období. Většinou však léčbu nedokončí, a pokud ano, velmi brzy se vrací ke svým původním návykům, a to i vlivem okolí, v němž se pohybují. V tomto případě se nám osvědčila změna prostředí, konkrétně motivace ubytováním. Na tomto postupu se s klientem předem domluvíme a realizujeme jej hned po návratu z léčebny.

PO PROPUŠTĚNÍ Z VÝKONU TRESTU

Lidé bez domova jsou ve větší míře než ostatní ohroženi zločinem. Mohou se stát pachatelé, ale i oběťmi kriminálních činů. Mezi našimi klienty se nachází vysoké množství osob propuštěných z výkonu trestu. A jelikož se lidé bez domova navzájem přizpůsobují, je nasnadě, že ti, kteří ještě trestný čin nespáchali, se o to pokusí.

Protože jsou lidé bez domova izolováni od lidí vyskytujících se v jejich dřívějším životě, kdy pracovali, měli rodinu, přátele a určité společenské postavení, a přitom je pro ně důležité neztratit sociální kontakty, stýkají se s lidmi své úrovně. Lidé žijící v této komunitě se brzy naučí nebat se ostudy a trestu, protože ve výkonu trestu je jim poskytnuta strava i bydlení. Při opakujících se deliktech a následujících návraťech do výkonu trestu zde nacházejí i své přátele.

KLIENTI BEZ PRÁCE

Další nesnáž představuje nástup do zaměstnání. Pokud se již podaří nalézt si práci, nemá klient finanční prostředky na vstupní lékařskou prohlídku. Praxe je taková, že zaměstnavatel má firemního lékaře, který si vyžádá výpis lékařské dokumentace z karty budoucího zaměstnaného. Člověk bez domova se ale málokdy nachází v místě, kde má lékaře, a tak potřebuje ještě finance na cestu. Pokud se jedná o zaměstnání v potravinářství, musí se vystavit potravinářský průkaz, což je také zpoplatněno. Člověk bez domova tak mnohdy nenastoupí do zaměstnání, protože je pro něj prakticky nemožné sehnat potřebné finance a úřady práce nenabízejí pro tyto případy dávku mimořádné okamžité pomoci.

Jedna z prvních otázek zaměstnavatele mívá na místo bydliště potenciálního zaměstnance. Pokud uvede nízkoprahové denní centrum, existuje malá možnost, že bude do práce přijat. V těchto případech se snažíme zprostředkovat klientovi brigádu. Finanční prostředky takto získané pak použije na vstupní prohlídku do nového zaměstnání.

Další problém tvoří setrvávání klienta v zaměstnání, protože dlouhodobě nezaměstnaný ztrácí pracovní návyky. V našem nízkoprahovém zařízení máme možnost aktivizační činnosti, při které klient získává kredity, jimiž může uhradit zpoplatněné služby, jako jsou nocleh nebo praní prádla. Tuto činnost volíme tak, aby odpovídala fyzickým schopnostem klienta, od žehlení po sekání trávy. Vykonáváním aktivizační činnosti si klient pracovní návyky postupně osvojuje. Osvědčil se nám úklid mimo prostory denního centra, kdy obyvatelé města vidí, že i osoby bez domova dovedou pracovat. Klienti si pak vyzkoušejí, kolik úsilí stojí úklid a nedopalek cigarety pak přišťe odhodí na místo k tomu určené.

Kromě špatné zaměstnatelnosti je jedním ze závažných důsledků nekorektní jednání ze strany zaměstnavatelů, kteří zneužívají situace, v níž se lidé bez domova nacházejí. Zaměstnavatelé často odmítají uzavírat s těmito osobami pracovní smlouvy a dávají jim jen minimální mzdu.

KAŽDÝ KLIENT JE JEDINEČNÝ

Při své práci musíme mít vždy na paměti, že každý člověk je jedinečný. Proto je nutné volit ke každému individuální přístup práce. Také vycházíme z toho, že pro člověka, jenž se jednou ocitl na ulici, je velmi těžké zařadit se zpět do společnosti. Motivaci k další práci je tak třeba brát i z malého úspěchu našich klientů.

■ Michaela Nesvačilová

Nízkoprahové denní centrum a noclehárna
CSZS

Půlstoletí profesionálních hasičů v Příbrami

V roce 2020 si profesionální hasiči připomněli půlstoletí svého působení ve městě Příbram. Uplynulo tak celých 50 let od otevření první stanice hasičů z povolání, jejichž základním posláním po celou tuto dobu bylo a stále je chránit životy a zdraví občanů České republiky před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.

Moderní zázemí hasičů ve Školní ulici.

Foto (3x): HZS

Společensko-ekonomický pokrok včetně zavádění nových technologií a materiálů, mnohdy velmi složitých a požárně nebezpečných, a obtížnost při zajišťování hasebních prací při požárech v denní době, kdy členové dobrovolných jednotek byli v zaměstnání, si vyžádala v sedmdesátých letech minulého století profesionalizaci hasičů, a tím i založení profesionální požární jednotky na území okresu Příbram. Vznik profesionální požární ochrany se datuje od 15. srpna 1970, kdy z popudu krajských a okresních orgánů vznikl Okresní veřejný požární útvar Příbram, jehož hlavním úkolem bylo snižovat škody způsobené požáry na minimum.

DVA PŘÍSLUŠNÍCI VE STARÉM BYTĚ

První strážnice byla zřízena ve starém bytě na dnešním náměstí T. G. Masaryka. Zpočátku byly služby organizovány pouze přes den a zajiš-

ťovali je pouze dva příslušníci. V noci službu zabezpečovali dobrovolní hasiči. Dne 22. srpna 1972 došlo k prvnímu stěhování profesionálních hasičů v počtu 11 osob do objektů bývalého dolu Marie na Březových Horách. Nutno podotknout, že nové prostory a zázemí pro hasiče nebyly pro výkon služby úplně ideální, a to i z důvodu téměř neexistující možnosti garážování požární techniky, přesto však byly nepochybně lepší než původní v domě na náměstí.

V 70. a 80. letech podobně jako i na jiných srovnatelných okresních útvarech docházelo postupně k mírnému zlepšování podmínek výkonu služby, což bylo dáno především angažovaností tehdy sloužících hasičů (v té době byl spíše obecně zažitý socialistický výraz požárník), kteří si své základny z valné většiny opravovali, rekonstruovali nebo dodělávali svépomocí. Docházelo také k postupnému vybavování potřebnou požární technikou, výstrojí a výzbrojí i k pozvolnému zvyšování početních stavů příslušníků. Nábor nových hasičů nebyl vždy jednoduchý, i proto, že náročné hasičské povolání v té době nemělo takovou vážnost a kredit ve společnosti jako dnes a také odměna za vykonanou práci byla spíše podprůměrná. Na konci 80. let už příbramský profesionální hasiči vyjížděli v průměru ke dvěma stovkám požárů ročně a celkový počet událostí, které jednotky požární ochrany řešily, stále narůstal.

PRESTÍŽ POVOLÁNÍ STOUPÁ

V listopadu 1990 se Okresní veřejný požární útvar Příbram přestěhoval z Březových Hor do nově postavené a na svou dobu moderní požární

stanice ve Školní ulici, tedy do části města s největší koncentrací výškových budov, kde sídlí stanice HZS Příbram i ředitelství příbramského územního odboru HZS Středočeského kraje dodnes. Devadesátá léta se do života profesionálních hasičů promítla velmi výrazně. Nové společenské poměry si vynutily řadu legislativních změn, a to i v oblasti požární ochrany. Zanikly okresní správy i okresní veřejné požární útvary a nově vznikla příspěvková organizace Hasičského záchranného sboru okresu Příbram, která byla zřízena k 1. lednu 1995 přednostou Okresního úřadu v Příbrami. V tomto období začala výrazněji stoupat i prestiž hasičského povolání a také se začalo zlepšovat materiální vybavení profesionálních hasičů.

Zásadním mezníkem pro profesionální požární ochranu bylo přijetí zákona, kterým v roce 2001 vznikl novodobý Hasičský záchranný sbor České republiky, jak jej známe dnes. Změnou státoprávního uspořádání zanikly HZS okresů a zároveň s tím vznikly hasičské záchranné sbory krajů. Pracovní poměr hasičů (dříve zaměstnanců okresu) se změnil na služební poměr a stejně jako u Policie ČR se hasiči stali příslušníky.

JEN PĚTINA POŽÁRŮ

Ve světle společensko-technologického vývoje, složitosti a komplikovanosti řešení mimořádných událostí či krizových situací dnes už hasiči nezdolávají pouze požáry, ale zasahují při dopravních nehodách, kde vyprošťují osoby z havarovaných vozidel, provádějí zásahy při únicích nebezpečných látek u průmyslových a jiných havárií, zmírňují následky živelních pohrom a katastrof, řeší celé spektrum technických pomoci, jako jsou práce na vodě a pod vodou, ale také ve výškách a nad volnou hloubkou, až po otevírání uzavřených prostor.

Právě technické zásahy tvoří největší a podstatnou část zásahů dnešních profesionálních hasičů, zatímco požáry zaujímají ve statistikách ani ne pětinu jejich práce. Vysoká četnost zásahové činnosti se samozřejmě promítla i na příbramské stanici, kde v posledních pěti letech přesáhla hranici 750 výjezdů za rok. Široké spektrum pomoci druhým v nouzi zákonitě

Druhá stanice v areálu dolu Marie (80. léta)

Technické zásahy tvoří největší a podstatnou část zásahů dnešních profesionálních hasičů.

Cisternový automobil Škoda 706 a dopravní automobil Robur z roku 1970

nejen zvýšilo nároky na připravenost, odbornost a vycvičenost, ale i na personální obsazení včetně navýšení početního stavu. Všechny tyto aspekty přispívají ke zvyšování společenského kreditu hasičů a jejich služby obecně.

ODBOŘNÍCI NA MNOHO ČINNOSTÍ

V současné době je výkon služby na centrální stanici územního odboru Příbram organizován k zabezpečení plošného pokrytí jednotkami požární ochrany a činností specializovaných služeb dvěma výjezdy k zásahu. Výjezdy do dvou minut (dle legislativy) jsou zajišťovány na úrovni rychlé a účinné pomoci v nepřetržitém režimu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a 365 dní v roce ve třech pravidelných směnách v maximálním počtu 13 příslušníků na směnu. V rámci stanice je zřízena např. lezecká skupina územního odboru Příbram pro zásahy ve výšce a nad volnou hloubkou, další hasiči jsou vyškoleni pro první předlékařskou pomoc na úrovni First Responders, jsou zde instruktoři pro práci s motorovou řetězovou pilou, garanti za odbornosti vyprošťování osob u dopravních nehod nebo pro práce na vodní hladině a v neposlední řadě i specialisté chemici.

Kromě škály dnešních hasičských odborností došlo v posledních letech k razantní obměně autoparku a výjezdové techniky, které napomohl především Fond zábrany škod České kanceláře pojistitelů z úhrad za dopravní nehody a pak také evropské strukturální fondy - IOP a následný IROP. Bez těchto fondů by jen stěží stačily alokované prostředky státního rozpočtu pro celý Hasičský záchranný sbor ČR k tak významným inovacím, které jsou nezbytné k řešení stávajících i nových fenoménů a budoucích hrozeb.

Celý článek najdete na webu prijbram.eu nebo pod přímou zkratkou 1url.cz/XzOne.

■ **Tomáš Horvát**
HZS Středočeského kraje

Jak zlepšit viditelnost chodců?

V souvislosti s úbytkem denního světla se policisté zaměřují na viditelnost účastníků silničního provozu. Příčinou mnoha tragických nehod je právě nedostatečná viditelnost. Chodci jsou spolu s cyklisty ti nejzranitelnější, oni sami by však měli mít především zodpovědný přístup při pohybu po komunikacích.

Reflexní prvky zlepšují viditelnost chodců.

Foto: Stanislav D. Břeň

Chodci i cyklisté mohou svou viditelnost zlepšit světlým oblečením doplněným o reflexní prvky. Nejpoužívanější z nich jsou reflexní pásy, jejich výhodou je rychlé a snadné použití. Modré oblečení je zpozorovatelné pouze na 18 metrů, reflexní prvky až na 200 metrů. Při rychlosti 75 km/h potřebuje řidič asi 30 metrů na to, aby zareagoval a stihl se jdoucí osobě vyhnout.

Od února roku 2016 platí pro chodce povinnost nosit reflexní prvky, pokud se pohybují za snížené viditelnosti mimo obec podél okraje vozovky, kde není veřejné osvětlení. Prvek by měl být dobře viditelný zepředu i zezadu pro ostatní účastníky silničního provozu. Doporučuje se ho umístit na nejvíce pohyblivou část těla směrem do vozovky, tudíž na pravou stranu, např. ke konci rukávů, blízko ke kolenům. V pří-

padě porušení hrozí za tento přestupek na místě pokuta až 2000 korun.

I cyklisté musí dbát na svou bezpečnost. Na jízdním kole mají mít přední odrazku bílé barvy, zadní odrazku červené barvy, oranžové odrazky na pedálech a na paprscích kol, za snížené viditelnosti navíc přední světlomet svítící bíle a zadní svítící červeně. Reflexní prvky jsou vhodným doplňkem také pro cyklisty, trh nabízí širokou škálu sportovního oblečení z reflexních materiálů.

Rizika spojená se sníženou viditelností by si měli uvědomovat i řidiči motorových vozidel, zejména jde o používání mlhových světel. Velká část motoristů neví, kdy je mají používat, a někteří ani neví, kde se v autech zapínají. Zadní světla do mlhy musí řidiči za mlhy, sněžení či hustého deště užít vždy, jsou povinná. Slouží k tomu, aby byli dobře viditelní pro ostatní účastníky provo-

zu. Přední světla do mlhy jsou pouze dobrovolná, pomáhají prosvítit cestu. Takzvané mlhovky se používají za podmínek, které nás donutí snížit rychlost, jsme v prostoru dezorientovaní, špatně rozeznáváme osoby a vozidla apod. Nesmíme ale také zapomínat, že mlhová světla velice oslňují, pokud např. stojíme v koloně, pak je vypínáme.

Na cestách může motoristy potkat i nemilá věc v podobě technické závady nebo dopravní

Pro chodce platí povinnost nosit reflexní prvky, pokud se pohybují za snížené viditelnosti mimo obec.

nehody. V případě vystoupení z vozu si musí obléknout reflexní vestu, která je ze zákona povinnou výbavou. Měli by ji mít po ruce a ne v zavazadlovém prostoru. Není od věci doplnit automobil více vestami určenými i pro spolujezdc.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

Úspěch jako při zisku titulu

V polovině listopadu postoupila česká fotbalová reprezentace do 21 let na ME. „Je to opravdu velký úspěch a řadím ho na stejnou úroveň jako svoje tituly získané v Česku a Turecku,“ říká manažer Tomáš Zápotočný (TZ). Hlavní trenér Karel Krejčí (KK) dodává: „Udělalí jsme partu, která táhla za jeden provaz, a síla kolektivu se ukázala hlavně v těch nejtěžších chvílích.“ Oba dlouhodobě žijí v Příbrami.

Hlavní trenér reprezentace Karel Krejčí
Foto (2x): FAČR

POSTUP NA MISTROVSTVÍ EVROPY JE POŘÁDNÝ ÚSPĚCH. CO NA CESTĚ K NĚMU BYLO NEJOBTÍŽNĚJŠÍ?

KK: Tohoto úspěchu si moc vážím a řadím ho k těm nejvyšším, na které jsem v kariéře trenéra dosáhl. Kategorie U21 je v rámci Evropy v soutěži reprezentací druhou nejprestižnější a není jednoduché v ní uspět. Museli jsme zvládnout náročnou kvalifikaci, v níž jsme po velkém boji zvítězili před Chorvatskem, Skotskem, Řeckem, Litvou a San Marinem. Pokud pominu outsidersy ze San Marina, tak jsme odehráli osm velmi těžkých zápasů. Prohráli jsme jediný, ve Skotsku. Měli jsme lepší bilanci s Chorvatskem i Řeckem, dvakrát jsme zdolali Litvu, takže první jsme skončili po zásluze. Klíčovou roli v našem postupu hrála obrovská soudržnost jak v hráčském, tak i realizačním týmu. Udělalí jsme partu, která táhla za jeden provaz, a síla kolektivu se ukázala hlavně v těch nejtěžších chvílích. Postup na ME U21 je velmi dobrou vizitkou také pro naši asociaci, objevíme se na této akci po čtyřech letech.

TZ: Je to opravdu velký úspěch a řadím ho na stejnou úroveň jako svoje tituly získané v Česku a Turecku. Manažerem reprezentace do 21 let jsem dva roky a je to velmi zajímavá práce. Nejobtížnější bylo jednoznačně silné Chorvatsko s Řeckem a nevyzpytatelné Skotsko. Celkově se ME do 21 let konalo třináctkrát a Česká republika se dostala sedmkrát na závěrečný turnaj. Naposledy jsme byli v roce 2017 v Polsku a v roce 2015 jsme ME do 21 let hostili. V roce 2002 jsme dokonce ME do 21 let vyhráli, což je úžasný výsledek. Podle mého máme velké šance postoupit ze skupiny do čtvrtfinále. Myslím si, že každý

soupeř bude velice těžký, ale nejtěžší budou určitě obhájci Španělsko, Francie, Německo a Anglie.

PATŘIL PŘI POSTUPU NA ME K PROTIVNÍKŮM I KORONAVIRUS?

TZ: Korona nás taktéž trochu omezila, ale je to celosvětové. Podmínky byly stejné pro všechny soupeře, a proto bych se na to nikdy nevymlouval. My jsme se s tím poprali skvěle.

KK: Koronavirus samozřejmě výrazně zasáhl také do sportovního života, naše kategorie U21 a kvalifikace nebyly výjimkou. UEFA musela měnit formát závěrečného turnaje, který rozdělila na dvě části v březnu a červnu příštího roku, docházelo také k velkým změnám v termínových listinách. Zásadní je, že v roce 2020 se na stadiony nedostali ani fanoušci, což jsou obrovské zásahy do normálního fungování. Od podzimu jsme museli kvůli epidemii zpřísnit i režim během reprezentačních srazů, celý tým procházel opakovaným testováním, dodržovat jsme museli přísná hygienická opatření. Nebylo to snadné, kladlo to velké nároky také na většinu členů realizačního týmu, ale o to víc si cením závěrečného úspěchu. Stmelilo nás to.

JAK VIDÍTE DALŠÍ PERSPEKTIVU SVÝCH SVĚŘENCŮ?

TZ: Perspektivu u našich svěřenců vidím pozitivně, neboť se říká, že reprezentace do 21 let je pro hráče takovou vstupní branou do velkého fotbalu. Pokud se kluci dostanou na závěrečné turnaje, čeká je většinou velká kariéra.

KK: Perspektiva našich hráčů je, myslím, velmi zajímavá. V kategorii U21 už jde v podstatě o hotové hráče s množstvím zkušeností ze špičkových klubových soutěží, ale ti kluci mají zároveň stále velkou perspektivu. Svoji kvalitu ukazují tím, že mají silnou pozici ve svých klubech. Je jasné, že ne všichni se dostanou do té nejužší špičky, ale řada z nich má nakročeno k zajímavé kariéře. Reprezentační jednadvacítka kluky také může posunout dál, je to velmi sledovaná kategorie, což platí dvojnásob o mistrovství Evropy. Pokud se nám povede jako týmu, určitě z něj vyplavou i nějaké individuální výkony a naši hráči se mohou odrazit k zajímavému angažmá.

JE MEZI DNEŠNÍ MLÁDEŽÍ DOST NADŠENCŮ PRO (VRCHOLOVÝ) SPORT? NEBO JE SPÍŠ ZMĚKČILÁ, ZVYKÁ MÍSTO DO MÍČE ŤUKAT DO MOBILU ČI POČÍTAČE?

KK: Myslím, že jde o celospolečenské téma a problém. Pokud se ohlédnu o nějakých dvacet třicet let zpět, pohybová gramotnost a aktivita dětí byla na zcela odlišné úrovni než dnes. Nemá cenu si nic nalhávat, spousta dětí si raději zalezle doma k mobilu nebo počítači, místo aby si šla hrát ven. Za nás neexistovalo nic jiného než jít za barák a pokoušet se o všechny sporty. Odolnost a šikovnost se tak pěstovala přirozenou cestou. To dnes dětem chybí.

MNOHO DĚTÍ VŠAK SPORTUJE DOCELA INTENZIVNĚ.

KK: Ano, věnují se třeba jednomu sportu, ale když má fotbalista hrát hokejkou nebo tenisovou raketou, neporadí si. Platí to i naopak, ta dřívější univerzalita se dětem vracela i v těch „jejich“ sportech. Moc bych si přál, aby se tohle změnilo k lepšímu. Když budou děti celkově sportovně gramotnější, budou mít jednodušší práci i trenéři. Fotbal má štěstí, že je stále velkým fenoménem a věnuje se mu spousta dětí i v těch nejmenších obcích. Jako sport máme pořád kde brát. Potom je klíčové, aby trenéři těch nejmenších kategorií naučili děti svůj sport milovat a mít

Manažer reprezentace Tomáš Zápotočný

k němu vztah. Klíčové je, aby děti nějakou aktivitu měly, osvojily si nějakou obecnou pohybovou přípravu a vyzkoušely klidně více sportů. Ať si ten svůj obor a specializaci vyberou později. Je zbytečné všechno v pěti letech sázet na jedinou sportovní kartu. Ať jde o jakékoli odvětví.

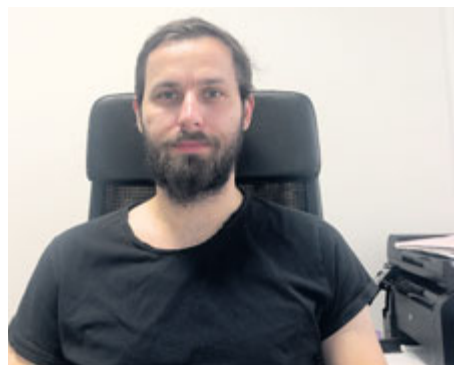
TZ: Dnešní mládež vidím trochu negativně, neboť je úplně jiná doba, než kterou jsem zažil. Mladí mají všechno, a to je docela špatné. Bylo by to na dlouhé povídání, ale negativní vliv přináší zejména moderní technika a internet. Najdou se určitě nadšenci a velcí talenti, ale jak jsem zmiňoval, dnešní doba je strašně ohrožuje tím, co vše mají.

■ Věra Prunerová
kronikářka - Zdabová

Nový manažer rozvoje sportu bude pracovat s kluby i se školami

Hlavním úkolem Jana Hadraby, který je novým manažerem rozvoje sportu, bude poskytovat odborný servis pro organizace, které v Příbrami mají nebo mohou mít něco společného se sportem.

Manažer rozvoje sportu Jan Hadraba

Příbram má nového manažera rozvoje sportu. Zřízení této pozice vyplývá ze strategického dokumentu Plán rozvoje sportu města Příbram

do roku 2030 a byla schválena příbramskými zastupiteli na jednání v polovině září. „Mým úkolem bude poskytovat odborný servis sportovnímu prostředí ve věcech, jako jsou strategický rozvoj sportu, koordinace a spolupráce se sportovními spolky, organizací SZM Příbram, městským úřadem, národními sportovními svazy či pořadateli sportovních akcí,“ vysvětlil manažer Jan Hadraba. Má také zajišťovat maximální ekonomickou i společenskou efektivnost využití sportovních zařízení i sportu jako takového, a to zejména při konání sportovních akcí, administraci a pomoci při vyplňování dotačních titulů pro sportovní organizace.

Co jsou aktuální úkoly sportovního manažera? „Vytvoříme nový web Příbram sportuje, který bude shromažďovat základní informace o všech sportovních spolcích a organizacích na území města Příbram,“ řekl manažer. Web bude obsahovat seznam sportovišť a pasportizaci sportovních

zařízení, základní informace o možnostech dotačních titulů pro sportovní prostředí, legislativně-právní poradnu pro tělovýchovné jednoty a sportovní kluby a bude prezentovat příbramský sport jako celek.

Manažer rozvoje sportu má také začít uvádět do života úkoly vyplývající z platného akčního plánu rozvoje sportu. V tomto směru je záměrem především propojit školy a vzdělávání a sport, investovat do sportovní infrastruktury a zabezpečit finanční podporu sportovních organizací. Sportovního manažera je možné navštívit v administrativní budově Kostky Pb na adrese Žižkova 708 nebo po dohodě v Městském kulturním centru ve Špitálské 18.

■ Stanislav D. Břeň

inzerce

**Mínus 200?
To zahřeje!**

Máme pro vás hřejivé slevy na náš stabilní internet na doma a televizi. A navíc bez závazku. To je pohoda :)

Wi-Fi router v hodnotě 495 Kč zdarma.

Nordic Internet	Nová Nordic TV	Baliček Internet + TV
-200 Kč na 6 měsíců	-100 Kč na 6 měsíců	-350 Kč na 6 měsíců

Akce platí do 31. 1. 2021. www.nordictelecom.cz

Nordic telecom Prekvapivá volnost

PŘÍBRAM V MOBILU
Mobilní aplikace pro občany města

CO NAJDETE V APLIKACI

AKTUALITY, KALENDÁŘ AKCÍ, ZÁVADY, DOPRAVA A PARKOVÁNÍ, ÚŘAD, SLUŽBY, POZNEJ PŘÍBRAM, SOS KONTAKTY, ANKETY, FACEBOOK, YOUTUBE, WEBOVÉ KAMERY, O APLIKACI

Zdarma ke stažení na:

Fajmanovy skály a Klenky: Přírodní rezervace v Jižních Brdech

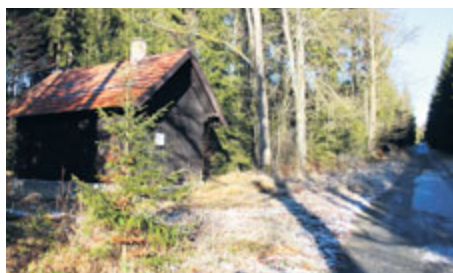
Rezervace zde byla v roce 1955 vyhlášena zejména k ochraně přirozených borů a jedlobučin na divokých buližníkových skalách a sutích. Dostala jméno po Janu Fajmanovi, spálenopoříčském purkmistrovi, jenž prý tuto část lesa vlastnil. Rezervaci najdete nedaleko podbrdské vesničky Chynín.

Přírodní rezervace Fajmanovy skály a Klenky, vrcholová partie.

Foto (2x): Jaroslav Hodrment

Doma je tu větry ošlehaná a často pokroucená borovice lesní, doprovázená odolnou břízou bělokorou či jeřábem ptačím. Vyrůstají ze skal, pokrytých mechorosty, lišejníky či podrostem řídké borůvky a brusinky. Na nepřístupných místech hnízdí naše největší sova - výr velký. Najdeme zde buližníkový suk, mrazové sruby i kamenná moře.

Chynínská bouda z roku 1908

Z pěkné vrcholové partie se mezi stromy rozhlédneme směrem k Železnému Újezdu (zde rozhledna), Novým Mitrovicím a dále ke Spálenopoříčsku. Jedná se o enklávu původní, neporušené a poměrně orientačně i fyzicky těžko přístupné brdské přírody.

Nejvýraznější skalisko je však poněkud níže a jižněji, někdy nazývané v užším slova smyslu jako Fajmanova skála. Mohutné, divoké a rozeklané skalisko na nás dozajista zapůsobí svoji nekompromisní tvrdou a odlehlou krásou.

Na výlet se nejspíše vypravíme z Chynína, kde je parkoviště. Vyrazíme po značené cyklotrase 2168, na počátku spojené s červenou (ta pak odbočuje vlevo směrem k Novým Mitrovicím). Vystoupáme po brdské silničce, vlevo mineme dřevěnou Chynínskou boudu (z roku 1908), poté uvidíme seník a vzápětí narazíme na podrobnou informační tabuli, která stojí na okra-

ji rezervace. Z Chynína jsme urazili asi tři kilometry.

Odtud můžeme vystoupat k vrcholové partii, nebo níže k Fajmanově skále. K té se jde po nevýrazné lesní cestě za seníkem. Žádné orientační směrovky zde nejsou, avšak na orientační tabuli je kromě popisu a fotografií také mapa rezervace.

Bez pevné obuvi a dobré orientační podpory se na tento výlet raději nevydávejme. Kamenitý terén, svahy a srázy by vám to jinak brzy rozmluvily. Opatrný a zkušený cestovatel s pokorou v srdci však bude nadšen a oslněn původní, pravou brdskou přírodou.

■ Jaroslav Hodrment

Všechny figurky se mi podobají. Nejraději dělám vousáče

Všude, kam se podíváme, leží opracované kusy dřeva, malé figurky a rozličné nástroje, které ani neumíme pojmenovat. „Stačí vám trpělivost a ostré dlátko,“ říká a jedno nám podává, abychom si zkusili zarýt do dřeva. V této dílně restauruje staré cenné betlémy, ale i vyrábí úplně nové. Ján Chvalník udržuje tradici betlémařství na Příbramsku živou už přes třicet let – a tohle je příběh, který ho k ní přivedl.

Ján Chvalník při výrobě figurek.
Foto (2x): Karolina Ketmanová

Narodil jsem se v Praze, ale vyrůstal ve Štiavniku. To je dědina pod Javorníky na Slovensku. Pak jsem odešel do Karviné na odborné učiliště, kde jsem se vyučil havířem. Vojna mě zavedla zpátky do Prahy, sloužil jsem v Klecanech a jednou jsem si tam všiml náborového letáku od uranových dolů. Tak jsem si řekl, že půjdu do Příbrami - když už jsem ten vyučený havíř. V 70. letech jsem nastoupil a už jsem tady zkejsnul.

Dělal jsem lamače - komínáře, byla to hodně fyzická práce. Baví mě všechno, ale ta havířina, ta mě bavila obzvlášť. Je za váma totiž vidět nějaká práce. Havíři byli tvrdý, ale hodně kamarádský. V hospodách jsme si vynadali, občas nějaká ta facka padla, ale dole jsme museli držet při sobě. Nikdy jsme nevěděli, kdy budeme potřebovat jeden druhýho. Občas něco spadlo a vy jste si mohli jenom oddychnout, že jste na tom místě zrovna nebyli. Ne všichni ale měli takový štěstí.

NEJTĚŽŠÍ JE JEZULÁTKO

Když jsem skončil tu lamačinu, dali mě na lehcí práce do skladu střeliva. Tady jsem se skoro nudil, ráno vydaté střelivo a musíte čekat, jestli

vám ho náhodou někdo nevrátí. Protože jsem tam měl dlouhou chvíli, začal jsem opravovat kamarádům vrtačky a hrát si se dřevem. Skoro v každé rodině na Slovensku se vyřezávaly věci jako dřevěná lžička, nějaká vařečka nebo mísa, takže se dřevem jsme byli docela zruční. Ale tady mě to doopravdy chytlo. Štajgrové už pak podle odřezků od dřeva vždycky poznali, kdo v tom skladu zrovna byl.

Jeden kamarád odcházel pryč ze šachty a dlužil mi asi pět set korun. Protože je neměl, dal mi místo nich starý betlém. Chyběla v něm jedna palma. Říkal jsem si, že přece nejsem tak levej, abych ji nedokázal dodělat. No a tím to začalo.

Nejprve jsem kopíroval cizí betlémy, až později jsem vymýšlel svoje vlastní figurky. Ani u toho kopírování se mi ale nikdy nepovedlo udělat přesnou kopii, v každé figurce jsem nechal něco svého. Třeba obličej. Ostatní mi říkají, že se mi všechny postavíčky podobají, protože nejradši dělám vousatý chlapy. Jsou nejjednodušší. Nejtěžší je naopak jezulátko a ženské obličej, do nich se raději ani moc nepouštím.

PŘÍBRAMSKÉ BETLÉMY JSOU STEJNĚ NEJKRÁSNEJŠÍ

Samozřejmě mě začala zajímat historie betlémařství na Příbramsku. Vždyť jsme největší betlémařská oblast v Čechách! Pro rozvoj bylo nesmírně důležité hornictví. Havíři chtěli chodit na pivíčko - my jsme taky chodili skoro denně - a museli si nějak přivydělat. Svou roli sehrála samozřejmě Svatá Hora, významné poutní místo. A napomohla tomu blízkost Prahy. I tady

Vzpomínky Příbrami

Napadlo vás někdy, jaké příběhy by mohli vyprávět lidé, které denně potkáváte? Poznej Příbram vám přináší seriál neznámých osudů zajímavých Příbramanů. Příběhy můžete sledovat na webu poznejpribram.cz i na sociálních sítích [fb.com/poznejpribram](https://www.facebook.com/poznejpribram) a [instagram.com/poznejpribram](https://www.instagram.com/poznejpribram).

v Příbrami byly velké vánoční trhy, ale Praha představovala zaručený odby. Příbramské betlémy jsou zvláštní. Já říkám, že jsou stejně nejkrásnější. Jde to těžko popsat, viděl jsem stovky betlémů, ale ty příbramské jsou prostě jiné. Už třeba svoji velikostí, byly tu běžné až třiceticentimetrové figury. Do betlémů se taky dávaly krystaly z dolů a kameny se posypávaly galenitem.

Každý betlém má svoje zásady. První se týká toho, odkud postavy do betléma přicházejí. Když má figura nakročenou levou nohu, přichází zleva - a naopak. Tři králové by měli přicházet od východu, tedy zprava. Na to musí myslet už řezbář, když figurky vyrábí. Zadruhé, Ježíšek by měl do betléma přibýt až na Štědrý den. První k němu přijdou pastýři s ovečkami, 6. ledna ale ustoupí do pozadí a do popředí se dostanou právě králové. Celé se to může různě přestavovat až do Velikonoc, existují i velikonocní betlémy. A třetí takové pravidlo říká, jak by měla stát svatá rodina, tedy Josef vpravo a Marie vlevo.

LETOS JSEM SI ODPOČINUL

Chodíme se o Vánocích dívat po rodinách na betlémy. I když tam najednou vidím přes dvě stě postav, zaměřím se na jednu nebo dvě figurky, zkoumám jejich provedení a pohyb. Snažím se je nehodnotit, každý máme svůj rukopis a já taky nemám rád, když mě někdo moc kritizuje. Asi je to tím, že jsem se to všechno musel naučit sám a nikdo mi v začátcích neporadil. Ale vždycky objevím něco nového, čím se můžu třeba inspirovat.

Většina výstav ale letos nebyla. Jediný betlém jsem instaloval ve vstupní hale na Ministerstvu zemědělství, o obrovský betlém se starám taky v Národopisném muzeu Národního muzea v Praze. Teď dělám pět stejných betlémů - svým čtyřem vnoučatům a jedné dceři, která ho ode mě ještě nemá. Letos jsem si tedy odpočinul, ale rozhodně se nenudil.

■ Václav Bešťák

O jednom flašinetu čili kolovrátku

Flašinetáři hrávali na svůj kolovrátek čili flašinet i v příbramských ulicích za drobné mince od kolemjdoucích, přičemž jejich produkce nebyla považována za žebrotu.

Děti z příbramského sirotčince s opatrovnicemi.

Foto: SOkA Příbram

Jedním z příbramských flašinetářů byl Antonín Černohorský. Bývalý horník zemřel začátkem května 1889 v šestačtyřiceti letech na zánět míchy, zřejmě šlo o degenerativní onemocnění, které mu zabránilo pracovat v dolech. Začátkem roku 1890 zemřela na mrtvici i jeho čtyřiačtyřicetiletá vdova Marie. Zanechali po sobě pět nezaopatřených dětí. Po rodičích jim zbyly jen dvě židle, stará postel, starý stůl a flašinet čili kolovrátek v hodnotě tři zlatých, který byl uložen na policii u policejního strážníka Jana Wintera k pozdějšímu prodeji. Veškerá pozůstalost totiž připadla obci, která děti Černohorských musela živit, protože jejich příbuzní o ně nestáli.

PROHÝŘENÝ KOLOVRÁTEK

Anna Janečková, rozená Černohorská, teta osiřelých dětí, se začátkem prosince 1894 při nákupu od kupce Františka Valty dozvěděla, že bratrův kolovrátek dostal asi před čtyřmi roky od strážníka Jana Wintera příbramský holič Josef Jabulka. A že ho spolu prohýřili v novém hotelu Šplíchal (později Horymír), kde pili plzeňské pivo, kouřili drahá cigára a konzumovali dobré jídlo. Nechala si od Františka, bratra Karla Valty, sepsat žádost městské radě, aby tuto věc vyšetřila. Negramotná Anna na žádost místo podpisu udělala čtyři křížky.

Purkmistrovský úřad zahájil vyšetřování, ale protože se Anna k jednání napoprvé nedostavila, věc se mohla řešit až v lednu 1895, kdy přišla pod pohrůžkou, že ji na radnici předvede stráž. Anna potvrdila, že ji k podání stížnosti

přiměl právě kupec František Valta, který jí také řekl, že zná i několik svědků.

Ukázalo se, že František, nejstarší syn Černohorských, si právě odbývá trest v žaláři v Praze. Rudolf se učil obuvníkem u ševce Kočího v Příbrami, Kateřina a Růžena byly umístěny ve zdejší sirotčinci a nejmladší Marie byla na stravu u jakéhosi Vytáska. Jejich teta Anna nevěděla, kdo je jejich poručníkem, ani neuvedla, proč si své neteře nevzala k sobě.

Holič Josef Jabulka vypověděl, že se asi před třemi a půl lety sešel s policejním strážníkem Winterem v hostinci u Šplíchalů a u piva přišla řeč na to, že má strážník v úschově Černohorského kolovrátek. Jabulka prohodil, že ho propijí, a strážník mu prý řekl, že mu ho pošle domů. Jabulka si pro něj ale hned došel do úra-

du, pak se vrátil do hostince, kde společně se strážníkem pili plzeňské pivo, dali si dobré jídlo na paprice a kouřili doutníky. Jabulka celou útratu zaplatil sám a kolovrátek si nechal. Na ceně za flašinet se s Winterem nedomluvil.

STO ZLATÝCH OD STRÁŽNÍKA

Když podala Anna Černohorská stížnost, poslal k němu strážník Winter sluhu, aby flašinet přinesl, ale Jabulka mu ho nedal. Později řekl strážníkem, že flašinet nemá, že ho spolu přece propili. Strážník se ho zeptal, jestli aspoň ví, kdo ho má, že by se to nějak urovnalo. Jabulka zapíral, dokud ho nenachytil kupec Valta, který mu řekl, že strážník Winter má obci za „ztracený“ kolovrátek zaplatit 100 zlatých! Jabulka se pak strážníkem přiznal, že ho má ještě u sebe a že mu ho beze všeho vrátí, poněvadž kolovrátek ve skutečnosti za nic nestojí. Když mu ho vracel, strážník mu za něj prý dal jiný, „ptačí kolovrátek, na jaký se ptáci učí zpívat.“

Strážník Jan Winter prohlásil, že Jabulka lže, ale připustil, že v dřívějších letech chodil k Šplíchalovi na pivo. Ve vedlejší místnosti sedával holič Josef Jabulka, který ho jednou oslovil, že prý slyšel, že má kolovrátek, který chce obec prodat. Winter mu odpověděl, že jsou v obecní úschově kolovrátky dva. Jabulka se na ně chtěl podívat. Strážník mu řekl, aby si jeden vybral, vzal si ho na zkoušku a dal ho ocenit. Jabulka odešel na radnici, kde mu nadstrážník Josef Kovář vydal kolovrátek po Černohorském. Po několika dnech potkal Winter Jabulku na ulici

Dospívající dívky dostaly najíst, slušné oblečení a čistou postel a na rozdíl od svých tet nezůstaly negramotné.

”

Po rodičích jim zbyly jen dvě židle, stará postel, starý stůl a flašinet.

a holič mu řekl, že by dal za tento flašinet pět zlatých. Winter ho vyzval, aby přišel na radnici, že městská rada o prodeji kolovrátku rozhodne. Jabulka ale nepřišel a kolovrátek si nechal.

NAVEDENÝ KOLOVRÁTKÁŘ

Strážmistr Winter i nadstrážník Kovář prý na celou věc pro svou zaneprázdněnost pozapomněli. Teprve v prosinci 1894 přišel do policejní kanceláře kolovrátkář Fortelka, kterého navedli František Valta a obecní kancelista Stanislav Oppl, aby řekl, že chce koupit flašinet po Černo-horském. Winter si vzpomněl, že je tento flašinet velmi sešlý a že zůstal u Jabulky, a tak Fortelkovi řekl, ať přijde později, že nemá čas.

Hned poslal Kováře pro Jabulku, aby flašinet po Černo-horském odevzdal, ten mu ale po příchodu řekl: „Co si zase na mě zalezli, že mě chtějí zase kazit?“ Strážmistr totiž Jabulku asi před půldruhým rokem zatkl pro podezřelou koupí ukradených látek.

Jabulka pokračoval: „Dají mi pokoj s tím flašinetem, vždyť vědí, že jsme jej spolu u Šplíchalů propili.“ To Wintera popudilo. Odpověděl Jabulkovi, že o žádném propití nic neví, že se ale dobře pamatuje, že nabízel za flašinet pět zlatých, ale nezaplátil, tak ať hledí do tří dnů kolovrátek přinést.

DAL MU NAPÍT KOŘALKY A PŘEMLOUVAL HO

Jabulka po několika dnech přišel za Winterem a před nadstrážníkem Kovářem ho prosil, aby mu odpustil nařčení, že spolu kolovrátek propili. Winterovi ho nakonec přinesl a znovu se omlouval. Wintera pohnul k vyjádření, že kdyby byl flašinet jeho, nedbal by o něj, protože je skoro bezcenný. A že má doma ptačí kolovrátek, a když je tedy Jabulka milovníkem ptactva, že mu ho dá, nebo za něj dá zlatku, pokud bude mít tuto cenu.

Po několika dnech se Jabulka s Winterem museli dostavit k c. k. okresnímu soudu. Jabulka se strážmistovi ještě před jednáním omlouval, že za nic nemůže, že mu dal Valta napít kořalky a přemlouval ho, aby řekl, že Černo-horského flašinet propil s Winterem.

Ukázalo se, že kancelista Oppl využil situace, protože strážmistra Wintera neměl rád a chtěl ho pro jeho opomenutí zničit. Winter požádal magistrát, aby byla ještě vyslechnuta Marie Havlíčková rozená Černo-horská, druhá teta Černo-horského sirotků. Tu prý Oppl s Valtou naváděli, aby šla k Winterovi a požadovala na něm za Černo-horského flašinet 100 zlatých pod pohrůžkou, že když do tří hodin odpoledne peníze nesloží, udají ho na státní návladnictví pro zpronevěru. Nadstrážník Kovář strážmistrovu výpověď potvrdil.

FLAŠINET UŽIVÍ SEDM KRKŮ

Marie Havlíčková prohlásila, že o kolovrátku nic nevěděla, dokud jí to neřekl František Valta. Ponoukal ji, aby se té věci ujala, protože flašinet prý měl cenu 50 až 100 zlatých, které pak její manžel Josef Havlíček žádal po strážmistrovovi, pokud mu flašinet nevydá. Na dotaz, jak k takové částce došla, odpověděla, že si ten flašinet cenil na 100 zlatých její zemřelý bratr Antonín Černo-horský, který říkal, že z něj uživí sedm krků.

Havlíčková tvrdila, že prý nechtěli nic pro sebe, ale pro děti Černo-horských, o které se však nezajímala. A stejně jako její sestra Anna ani nedokázala podepsat protokol. Purkmistrovský úřad pak oznámil c. k. okresnímu soudu, že obvinění policejního strážmistra od Anny Janečkové se stalo zlomyslným návodem obchodníka Františka Valty. Proti Valtovi bylo už nedávno vedeno trestní řízení pro urážku na cti policejní strážě, takže měl na Wintera vztek, přičemž nyní se jedná nejen o Winterovo nařčení, ale i o vydírání.

Kancelista Oppl všechno popřel a také František Valta se vymlouval, že Havlíčkovou nena-

Ložnice dětí v příbramském sirotčinci, asi konec 19. století. Foto: SOKA Příbram

váděl. C. k. okresní soud v Příbrami se obrátil kvůli podezření z vydírání na pražské státní zastupitelství, které v březnu 1895 řízení s Josefem Havlíčkem a jeho spoluobviněnými zastavilo s odůvodněním, že k němu neshledává důvod. Strážmistr Jan Winter se však trestnímu řízení pro neoprávněné vydání kolovrátku nevyhnul.

O dcery Černo-horských podle vyšetřovacího spisu už nikdo z příbuzných neprojevil zájem. Zůstaly zřejmě v sirotčinci, který sídlil v nové budově, postavené v letech 1888–1891 v Jiráskových sadech (dnes v ní je Všeobecná zdravotní pojišťovna). Nejspíš jim tam v péči školských sester bylo líp než u hamizných příbuzných. Dospívající dívky dostaly najíst, slušné oblečení a čistou postel a na rozdíl od svých tet nezůstaly negramotné. Naučily se tam také vyšívát a další ženské práce, díky nimž si mohly v budoucnu zajistit živobytí.

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze - SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

1. ledna 1961

V Příbrami byly zrušeny plynárna a pivovar.

2. ledna 1931

V Praze zemřel rytíř Josef Wohanka, podnikatel a politik, který v roce 1897 v Příbrami založil továrnu na drezíny Wohanka & spol.

7. ledna 1871

Vyšlo první číslo týdeníku Horymír, nejstaršího příbramského časopisu, který vycházel až do roku 1942.

10. ledna 1671

Pražský arcibiskup Sobek z Bílenberka se vzdal všech nároků na obnovení církevního panství nad Příbrami, ponechal si pouze Ernestinum.

11. ledna 1711

Narodil se ve Vysoké Peci Jan Antonín Alis, hormistr a huťmistr, který se později zasloužil o rozvoj těžby stříbrnorodných rud v Příbrami a okolí.

13. ledna 1961

V Praze zemřel František Drtikol, světově známý fotograf a svérázný filozof, rodák z Příbrami.

13. ledna 1881

Zastupitelstvo Březových Hor se usneslo zvýšit plat starostovi na 200 zlatých ročně.

15. ledna 1871

Byl založen spolek Čtenářská beseda Třemošná v Orlově.

17. ledna 1941

Březohorský učitel Josef Dušek byl jmenován městským knihovníkem.

19. ledna 1911

Ustavující schůzi akcionářů zahájila činnost Středočeská banka v Příbrami, úspěšný peněžní ústav se sídlem v našem městě.

■ **Daniel Doležal**
Státní oblastní archiv v Praze

Rozvoj Příbrami - máme na víc

Příbram se za poslední dobu zásadně změnila. Až se dokončí další projekty jako Čekalíkovský rybník, Zelená páteř města, atletický stadion, multifunkční hala, obnova městských pláček nebo cyklostezky, bude tu opravdu radost žít. Co brání dalšímu rozvoji?

Kdo by si chtěl v Příbrami postavit třeba atypický dům, nenajde většinou pozemek. Foto: Unsplash

Byty v Praze zdražily na závratnou úroveň a mnozí odcházejí do okolí. Ne však do Příbrami. Jsme jediné město v kraji, kde klesá počet obyvatel, navíc se snižuje podíl ekonomicky aktivních osob. Příbram mívala přes 40 000 lidí, a má tedy dostatečnou infrastrukturu. Nevyužíváme však plně svou kapacitu (například jsme zavřeli některé školy) a mimo jiné máme nižší příjem z rozpočtového určení daní.

NEDOSTATEK POZEMKŮ

Zdá se, že jednu z pravděpodobných brzd stagnace představuje nedostatek volných pozemků

především pro individuální bydlení. V realitní nabídce teď není ani jeden. Pokud by chtěl někdo stavět přímo v Příbrami a pořídil si k tomu pozemek, má nyní smůlu. Platí to jak pro nově přichozí, tak občany, kteří by se chtěli přestěhovat z paneláku. Pozemky se stávají nedostatkovým zbožím a neúměrně zdražují. Pomohlo by, kdyby developéři mezi sebou soupeřili kvalitou a cenou. Tak to ale není a cena několika mála ploch, které se prodají, bývá přitažena za vlasy. Dostupné individuální bydlení v Příbrami se stává utopií. Město má přitom přes 100 hektarů rozvojových ploch na bydlení. Tak co je špatně?

V dřívějších dobách se nad rozvojem moc nepřemýšlelo. Město se svého času vzdalo kontroly nad podstatnými sítěmi v některých rozvojových zónách a dopustilo, že se různí vlastníci navzájem blokují. Musíme lokality odblokovat a za pomoci plánovacích smluv a smluv o spolupráci začít pracovat jinak. Mnoho měst má pracovaná pravidla, a stačí se tak inspirovat.

Město vlastní největší souvislou lokalitu pro individuální bydlení v Příbrami - 56 000 m² na Fantově louce. Tu by mělo samo rozvíjet. Dnes je běžné, že na takových plochách města úspěšně pracují samostatně. Připraví projekt, zainvestují a vybudují síť, prodávají... Prostředky vynaložené na rozvoj se násobně vrátí nejen v tržbách za pozemky, ale i v následném příjmu městského

rozpočtu podle počtu obyvatel. Jako dobrý hospodář nemá město žádný důvod nechat pozemky ležet ladem.

FANTOVA LOUKA NESTAČÍ

Město vlastní i menší pozemky v několika dalších lokalitách. Tady bychom měli podporovat rozvoj a umožnit jejich scelení. Samotná Fantova louka totiž nestačí. A samozřejmě je třeba koncepčně pracovat na rozvoji města - v oblasti bydlení, zaměstnanosti i volnočasových aktivit. Zvýšíme tak atraktivitu pro investory přinášející kvalitní pracovní místa a infrastrukturu pro volný čas.

Blýská se na lepší časy. Probíhají práce na generelu dopravy, generelu vodohospodářského majetku, nastavení územního plánu podle moderních trendů, přijali jsme koncepci v oblasti sportu a sportovních zařízení atd. Snad se tak posouváme a budeme tím krásným městem pro život, kam se budou chtít lidé stěhovat, kde najdou dostupné a kvalitní bydlení, zajímavá pracovní místa a nejlepší zázemí pro volný čas.

■ Jiří Holý

radní města; autor působí jako developer

Co udělat pro svou psychiku v době covidu?

Letošní rok poznamenala pandemie, která zatím stále nekončí. Její dlouhotrvající důsledky někdy zhoršují dosavadní psychické obtíže do neúnosné míry. Po internetu koluje množství svépomocných návodů ve stylu „zacvičte si, dejte si něco dobrého a buďte pozitivní“, mnohdy ale nezabírají tak, jak bychom očekávali. Co skutečně můžeme udělat pro svou psychiku v této době?

Časové prázdno je živnou půdou pro nepohodu.

Foto: Unsplash

Sledovat či nesledovat - toť otázka. Odpověď není stoprocentní, většině lidí ale udělá lepší službu si zpráv o covidu nevsímat. Nárůst čísel těžko někoho povzbudí a pokles na druhou stranu neznamená, že máme polevit v opatrnosti. Nakažený i nenakažený se z médií málokdy dozví něco, co ho povzbudí, a nejednotnost informací ho může snadno zmást. Pokud někomu přece jen pomůže vědět více, může sáhnout po zdrojích, jako jsou odborné přednášky nebo diskuze. Postoj „popírače“ i „hroutiče“ je ohrožující, stresující ale může být i vnucovat si uměle pozitivní přístup. Osobně považuji za nejkonstruktivnější být realista. Není jisté, že „vše bude v pořádku“, zároveň je statisticky nejpravděpodobnější, že případné onemocnění překonám. Smysl má zaměřit se pouze na to, co můžu ovlivnit, a doufat v to nejlepší.

SÍŤ VZTAHŮ, ŘÁD A PRAVIDELNOST

Obecně pomáhá mít síť blízkých vztahů, o které se můžeme opřít. Izrael, který je podle výzkumů s nejvyšší průměrnou psychickou odolností, je typický právě silnými komunitami. Odloučení je pro mnoho lidí horší než samotný covid a vzájemná podpora rodiny, přátel, kolegů a sousedů tvoří jednu z neúčinnějších zbraní, které v boji s chmurami máme. Současná doba je výzvou hledat nové způsoby, jak být s blízkými v kontaktu a posilovat u sebe i u druhých vědomí, že na to nejsme sami.

Pro každodenní fungování je prospěšný řád a pravidelnost. Časové prázdno je živnou půdou pro nepohodu, cílem ale není se za každou cenu zaměstnat - užitečnou činností je i cílený odpočinek. Není pevně dané, co pro nás bude pandemie znamenat. Omezení v jedné oblasti často otevírá jiné příležitosti, např. udělat věci, „*které jsem už dlouho chtěl/a, ale neměl/a jsem na to čas*“, ať už jde o úpravy domácnosti, online jazykový kurz nebo třeba dlouhou odkládanou knihu.

BĚH, NEBO PROCHÁZKA?

Jako cesta k psychické pohodě se nabízí i péče o tělo. Přiměřená fyzická únava z kvalitního spánku, běh nebo procházka na čerstvém vzduchu pomůže zvýšit hladinu endorfinů a horká sprcha nebo vana zase uvolnit svaly. Přes den - podle zdravého rozumu - nezapomínat jíst a pít a případně využít relaxační techniky. Třeba zatínat a povolovat svaly, zhluboka dýchat.

V neposlední řadě je důležité nezůstávat o samotě se svými myšlenkami a pocity, ale sdílet je s někým. Ani odborná péče by neměla být vnímána jako „*poslední řešení*“, ale něco, co je užitečné už preventivně. Pokud zrovna nemáme s kým mluvit nebo chceme využít anonymity, může nám být užitečná Linka první psychické pomoci (116 123), Linka bezpečí pro děti a mládež (116 111) nebo Senior telefon (800 157 157). V případě potřeby okamžité psychické pomoci je možné obrátit se také na Centrum krizové intervence (Ústavní 91, Praha 8) nebo Krizové centrum RIAPS (Praha, Chelčického 39).

VĚDOMÍ, CO JE DŮLEŽITÉ

Po 11. září 2001 se USA připravovaly na psychickou podporu obyvatel ve velkém měřítku. Odbornou pomoc však vyhledalo jen malé procento lidí, a ještě větším překvapením bylo, že v následných průzkumech vzrostla průměrná životní spokojenost. Jedním z vysvětlení je, že prožité těžkosti pomohly mnoha lidem uvědomit si, za co jsou ve svém životě vděční a co berou za samozřejmost. Přeji si, abychom i my dokázali vytěžit z pandemie covidu to dobré. Záleží jenom na nás - naděje nakonec není pocit neochvějnosti, ale „*jistota, že má něco smysl - bez ohledu na to, jak to dopadne*“, jak řekl Václav Havel.

■ Ondřej Heřman
psycholog ZZS SČK

Letošní rok byl pro nás příliš krátký

Rok 2020 byl pro příbramskou pobočku Senior Pointu vcelku úspěšný, přestože byl krátký. Naše činnost trvala s přestávkami pouze šest měsíců. Abychom alespoň částečně nahradili promeškané období v prvním pololetí v důsledku koronavirové pandemie, prodloužili jsme činnost i v červenci a srpnu.

V roce 2020 jsme uskutečnili 128 akcí včetně pravidelných kurzů s účastí přes 4 000 seniorů. Velký podíl na úspěšnosti akcí patří samozřejmě všem lektorům, kteří zajišťují naše kurzy angličtiny, cvičení, tréninku paměti, textilního tvoření a základů práce na počítači.

Novou aktivitou příbramského Senior Pointu a společnosti Senzoor Czech je SOS tlačítko. Je vhodné pro osamělé a izolované osoby pro přivolání pomoci v případě nouze. Jedná se o tlačítko s jednoduchou obsluhou a možností napojení až pěti kontaktů. V případě zájmu lze kontaktovat Kristinu Luskáčovou na tel. 776 562 247 nebo e-mailu kluskacova@senzoor.cz. Při odběru

v rámci akce Senior Pointu je garantovaná pořizovací cena 700 korun, měsíční náklady na provoz pak činí 70 korun.

V příštím roce se budeme se seniory a lektory snad opět scházet v rozsahu, jak jsme zvyklí. Jménem Senior Pointu Příbram jim k tomu všem přejeme hodně zdraví, pohody a příjemných zážitků z našich akcí v roce 2021.

■ Věra Černá
Senior Point Příbram

POMŮCKY: RATEL EA LENS, GAVUŇEK	MEDOJED KAPSKÝ	MASTNÉ TEKUTINY	FRAN- COVKA	ÚDOLÍ (BÁSN)	JUBILEJNÍ	◆	BÁSNÍK	ALPSKÁ REKA V ITALII	BATOH S KON- STRUKCÍ	VĚTEV RODU (ZAST.)	ANGL. ONO	BOHUŽEL	EKOLO- GICKÝ (ZKR.)
ANGLICKÝ SILNICE (MN. Č.)						JESTLIŽE							
ANGL. PŘIDĚLIT						VÝROBEK ZHOTO- VENÝ LITÍM ZÁKEŘNĚ							
1. DÍL TAJENKY												BOBIZAČNÍ SLABIKA	
												ŘADRO	
CITO- SLOVCE UDIVU				POVR- CHOVÝ DUL	SKLÁDACÍ STOJAN ZKR. TENISOVÉHO KLUBU							TĀBORNÍK	FR. SIDLO
HLE (NĀREČNĚ)			KÓD LETIŠTĚ ST. TROPEŽ TAVENINA				OBJET	OBRUBA					
◆	BÝVALÁ ČESKÁ POLITICKÁ STRANA	HL. MĚSTO JAPONSKA CIPALO- VITĀ RYBA						◆	BŘIMĚ	ESTONSKÉ SIDLO ŠPANĚLSKÉ MĚSTO			
STAROIR- SKÁ ABECEDA					VYPOČETNÍ TECHNIKA (ZKR.) NAFOU- KANEC			3. DÍL TAJENKY					
								SKONĀVĀT				ZKR. MISTROV- STVÍ SVĚTA ALKOHOLIK	
MASA LIDI				KYTOVEC ZDŮRE- NINA									
INIC. VIVALDIHO			OXID BORNATÝ MÍSTO (OBEČNĚ)				ZN PRÁČIHO PŘÁŠKU			INICIĀLY PICASSA MPZ DĀNSKA			◆
◆	ČĀST SVALU KUS LEDU						ZĀRVIČENÍ VĚPŘE STUPĚN CITLIVOSTI FILMU		ŘĪMSKY 501 DOMĀCKY OLGA			TRUMFY	SLOVEN- SKÝ NIC
2. DÍL TAJENKY													
ČESKÝ ARCHI- TEKT					NĚMECKÉ SIDLO V BÝVALĚ NDR					PŘĪBLIŽNĚ			
ŘECKÉ SIDLO					NORSKÉ SIDLO					K ČĚMU			

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na měsíc leden.

Tajenka ze zpravodaje č. 12/2020: Jasně Vánoce, hojnost vína a ovoce. Knihu vyhrává Petr Škoda. Blahopřejeme. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@prijbram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako pátá v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

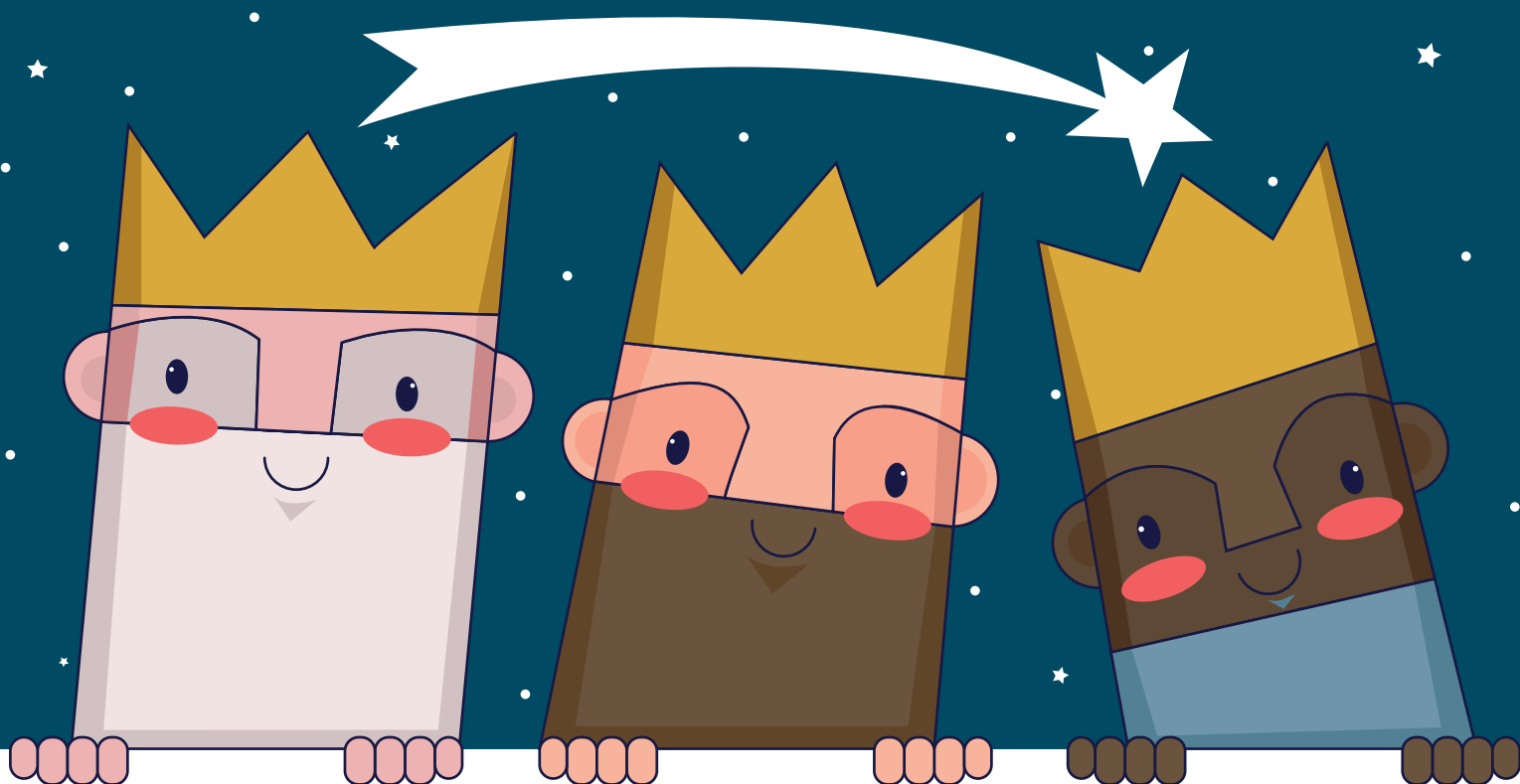
★ Město Příbram vás zve na

TŘÍKRÁLOVÝ PRŮVOD

PŘÍBRAM

ve středu 6. ledna 2021 od 14.30 h

Trasa průvodu:

Městský úřad Příbram - náměstí T. G. Masaryka - Pražská ulice
Balbínova ulice - Svatá Hora

**V ČELE PRŮVODU POJEDOU TŘI KRÁLOVÉ
NA ŽIVÝCH VELBLOUDECH**

Průvod je uspořádán na podporu Tříkrálové sbírky.

Změna programu a případné zrušení akce kvůli vládním nařízením souvisejícím s šířením epidemie vyhrazena.

Žádáme při průvodu o dodržování rozestupů a dalších vládních a hygienických opatření.

FARNÍ CHARITA
PŘÍBRAM